

ВИДАВНИЦТВО  
**РАНОК**

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

БАЗОВИЙ  
КОМПОНЕНТ  
дошкільної освіти

нова редакція

О. О. Тимофєєва

# ТЕАТР ЛЯЛЬОК



Для всіх вікових груп

••••• СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА •••••



О. О. Тимофеева

# ТЕАТР ЛЯЛЬОК

Для всіх вікових груп

ВИДАВНИЦТВО  
**РАНОК**

УДК 792.97:373.2

ББК 74.100.5

Т41

Серія «Сучасна дошкільна освіта»

**Тимофеева О. О.**

Т41 Театр ляльок/О. О. Тимофеева. — Х.: Вид-во «Ранок», 2017. — 96 с. — (Сучасна дошкільна освіта).

ISBN 978-617-09-3250-1

Комплект «Театр ляльок» створений відповідно до вимог державних документів про освіту, Базового компоненту дошкільної освіти, діючих освітніх програм для навчальних закладів та програми з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі «Грайлик».

Комплект містить в собі 28 карток-схем для виготовлення персонажів театру ляльок, збірку сценаріїв лялькових вистав і поради щодо організації театралізованої діяльності, як в освітній установі, так і вдома.

Посібник «Театр ляльок» допоможе доповнити та розширити зміст роботи педагогів з питань організації театралізованої діяльності, сприятиме залученню родини до навчально-виховного процесу, наповнить і зміцнить розвивальне театально-ігрове середовище.

Для педагогів, психологів, логопедів, керівників гуртків, студентів педагогічних закладів, батьків вихованців.

УДК 792.97:373.2

ББК 74.100.5



Разом дбаємо  
про екологію та здоров'я

ISBN 978-617-09-3250-1

© О. О. Тимофеева, 2016

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2017

## ВСТУП

За останні роки на державному та міжнародному рівнях значно зміцнився статус дитинства, про що говорить підвищення уваги до дитячої субкультури, дитячої творчості.

Так, у 2010 році під егідою ЮНЕСКО вперше було проведено Всесвітню конференцію з навчання, виховання та розвитку (освіти) дітей раннього і дошкільного віку, у якій взяли участь тисяча учасників із 193 країн світу. У резолюції конференції відзначено, що піклування про дитинство — це перший фундаментальний крок до «створення багатства націй».

Політика України щодо дошкільного дитинства чітко прописана в документах про освіту останніх років: у законах України «Про дошкільну освіту», «Про соціальну роботу з дітьми і молоддю», «Про охорону дитинства», в Національній стратегії розвитку освіти України до 2021 року.

Театралізована діяльність є специфічним видом творчої дитячої діяльності та ефективним засобом педагогічного впливу на цілісний розвиток дитячої особистості.

Базовий компонент дошкільної освіти, як Державний стандарт дошкільної освіти України, визначає результати освітньої роботи з дітьми, згідно з якими дошкільник має орієнтуватися в основних видах театрального мистецтва, виявляти власну позицію щодо його змісту, мати інтегровані навички під час перетворення в образ, створювати його за допомогою експресивних засобів (мовлення, міміка, жести, рухи, музика, пісні, танці).

Щоб якомога результативніше організувати цей вид ігрової діяльності в освітньому закладі і в сім'ї, необхідно подбати про розвивальне середовище, яке б задовольнило всебічні потреби дітей і дорослих у реалізації творчих задумів. Комплекс «Театр ляльок» має сприяти реалізації даного завдання.

### Чому саме ляльки і театр?

Педагогічна наука та освітянська практика довели, що театралізована діяльність є одним з ефективних засобів соціалізації дитини. В цій діяльності створюються умови для цілісного розвитку дитячої особистості. Спільна колективна

діяльність сприяє розвитку провідних психічних процесів, самопізнанню та самовираженню дитячої особистості, допомагає усвідомленню почуття задоволення, радості, успішності, формує позитивний моральний досвід малюка. Під час театралізованої діяльності у дошкільнят формується така необхідна в процесі життєдіяльності здатність усвідомлювати та контролювати свої переживання, відчувати та розуміти емоційний стан інших людей. Також розвивається довільність поведінки, стійкішими і глибшими стають почуття.

Науковці та фахівці-практики рекомендують реалізовувати програмові завдання з питань театралізованої діяльності як в організованій педагогом, так і в самостійній діяльності дітей.

Заняття рекомендовано проводити раз на тиждень як самостійні (тривалість заняття 15–30 хвилин залежно від віку дітей) у розділі «Художня література» або в поєднанні з іншими розділами чинних програм. Доцільно інтегрувати цей вид діяльності за різними напрямками роботи дітей і дорослих у повсякденному житті, самостійній діяльності, у роботі студій і гуртків, організації свят і розваг.

Організація театралізованої діяльності передбачає активну співпрацю з батьками вихованців і пропонує різноманітні форми роботи: консультації, День театру, театральна майстерня, музей театрального мистецтва, відвідування спектаклів, спільні вистави, театральне дозвілля, конкурси і т.п.

Маючи за плечима власний багаторічний досвід педагога, методиста, мами (а вже й бабусі!), а також керівника і режисера театру ляльок «Гномик» у сімейному гуртожитку, маю сказати: життя нашого сімейного колективу-клубу ввібрало в себе багато. Це і досвід виховання у родині нашої багатонаціональної батьківської спільноти, освітні та професійні надбання і, звісно, безмежна любов до дітей. У клубі працювали всі: батьки, діти, мешканці нашого великого будинку, навіть сусіди з довколишніх багатоповерхівок. Обмежень не було жодних. Аби тільки було бажання творити радісний, сповнений ласки і приязні світ. Усе необхідне для вистав робилося руками небайдужих: зал, ширма, озвучення, ляльки. На виїзди (а їздили в дитячі будинки, інтернати, дитячі садки) в усьому будинку пекли пиріжки, збирали подарунки для

діток-сиріт — книги, іграшки. Це були дивовижні часи, адже всіх нас: і маленьких, і дорослих об'єднувала найвища ціль — прагнення творити Свято.

Багаторічний досвід роботи з питань організації театралізованої діяльності в освітньому закладі і в родині переконує: енергетика творчої діяльності, спілкування з прекрасним зміною світ на краще. Зернята активного милосердя, дієвої любові дають гарні сходи в наших дітях, онуках. А це, власне, є вищою метою, заради якої людина живе на Землі.

Ми, дорослі, часто забуваємо правічну істину: дитя — іскра Божа і має право на власну стежину у спільному життєвому шляху. Часто ми беремо під сумнів істину, виплекану тисячолітнім спадком предків: у перші становчі дитячі роки, долонька малюка — в долоні батьків, оченята — в батьківських очах, вушка — в мелодиці рідної мови, сердечко — в колісці родинної любові. Тож, коли ми втрачаємо шанс дати роботу дитячому серцю, то розриваємо духовну пуповину, що живить, наснажує, оберігає дитя в роки становлення і росту, — ми втрачаємо майбутнє в своїх дітях.

Нинішні діти — це діти нового світу, в якому сформовані почуття та уява займають чільне місце. Завтрашній бурхливий та непередбачуваний світ потребує людей самодостатніх, активних, творчих. Людей, які хочуть, можуть і будуть; мріють, уміють і добиваються. А такі діти можуть народитися і зрости лише у сповитку святої батьківської любові, під мудрою опікою суспільства і держави.

Власне з таких міркувань і виникла ідея створення проекту «ТЕАТР ЛЯЛЬОК». Ми хочемо поділитися з небайдужими, закоханими у світ, у його найбільше диво — дітей, надбаним досвідом створення театру ляльок. Дати інструмент (викрійки) і засіб (поради), як із допомогою лялькової забави зробити наш спільний дім світлішим і затишнішим. Щоб засвітилися дитячі оченята захопленням і радістю, щоб сердечко розквітало з пульсуючого пуп'янка любові. Сподіваємося, що методичний комплект «ТЕАТР ЛЯЛЬОК» продовжить ланцюжок давніх добрих надбань виховання грою і долучить лялькову забаву до творчого зростання наших дітей, до зміцнення мудрих традицій родинного і суспільного виховання.

## **РОЗВИВАЛЬНЕ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ**

При організації театралізованої діяльності особливу увагу треба звертати на створення сприятливого розвивального середовища. Воно має бути організоване так, щоб діти, діючи в ньому, могли активно пізнавати і перетворювати навколишню дійсність, здобувати власний досвід, задовольняти інтереси, проявляти почуття та емоції. Різноманітні іграшки, матеріали, атрибути розміщують так, щоб діти мали вільний доступ до них. Наповнення театральні-ігрового середовища доцільно постійно поновлювати, доповнювати та видозмінювати. Це буде підтримувати інтерес дітей до даного виду діяльності.

### **Орієнтовне наповнення театральні-ігрового середовища**

#### *Молодший дошкільний вік*

- Різновиди театрів: дітей-виконавців (акторів), настільний, пальчиковий, рукавички (Петрушки, бібабо), на фланелеграфі, образних іграшок, живих картинок;
- ширми, декорації;
- атрибути для театралізованих ігор;
- костюми та їх елементи;
- аудіовізуальні посібники (про театри);
- фонотека.

#### *Середній дошкільний вік*

- Різновиди театрів: дітей-виконавців (актора), настільний, пальчиковий, рукавички (Петрушки, бібабо), на фланелеграфі, тіньовий, образних іграшок, живих картинок;
- ширми, декорації;
- атрибути для театралізованих ігор;
- костюми та їх елементи;
- фонотека;
- альбом «Театральні професії»;
- покидьковий матеріал для роботи в театральній майстерні (виготовлення декорацій, ляльок, одягу).

## *Старший дошкільний вік*

- Різновиди театрів: дітей-виконавців (актора), настільний, пальчиковий, рукавички (Петрушки, бібабо), на фланелеграфі, тіньовий, магнітний, маріонеток, образних іграшок, живих картинок, тіней рук, телетеатр, естрадної ляльки, театр імпровізації, тростинний, з покидькового матеріалу, виготовлений дітьми власноруч;
- ширми, декорації;
- театральна бутафорія для ігор-драматизацій;
- костюми та їх елементи;
- фонотека казок;
- альбом «Театральні професії»;
- покидьковий матеріал для роботи в театральній майстерні (виготовлення декорацій, ляльок, одягу).
- театральні книжки-саморобки;
- виставки фотоматеріалів з дитячих вистав.

## **Театр ляльок**

*(Поради дорослим щодо його організації)*

Театр — це свято, театр — це розвиток, театр — це виховання, театр — це можливість дарувати радість іншим. Театр — це диво! А найголовніше — це диво ми можемо творити самі! Можемо зростати, міцніти і розвиватися в процесі його творення. І треба для цього небагато — велике бажання створити власний театр ляльок. Спільні старання дорослих і дітей з облаштування театру, виготовлення ляльок, атрибутів, декорацій, робота над постановкою лялькових вистав, колективний характер дієтворчості і справді творитимуть дива.

Усі учасники затії-дивоглядії — і дорослі, і малі — отримують необмежену можливість розкритися в абсолютно різних амплуа: майстра — «золоті руки», дизайнера-модельєра — «срібна голочка», художника-декоратора — «диво-пензлик» і, звісно, акторів.

Сам театр не займе багато місця в кімнаті, але його можливості за силою впливу на наші душі безмежні. Чарівним ключиком він відкриває таємні дверцята духовного світу, світу емоцій, дає поштовх до творчості, окрилює думку. У своєму театрі ви зможете обрати вподобаний сюжет, роль, перетілитися в образи різних героїв, пізнаєте радість творення,



переживете щасливі хвилини співтворчості. Ви можете грати класику («Ріпка», «Семеро козенят», «Ходить гарбуз по городу» тощо), а можете ставити сценки власного «виробництва» чи імпровізувати.

Інсценізація народних казок з їх самобутніми, яскравими, характерними персонажами, з добрим гумором, безмежною вірою в добро і справедливість актуальна в усі часи. Казка дає змогу говорити простою і зрозумілою мовою про найскладніші речі. Робота над виставами допоможе вам поглянути на світ очима героїв і відкрити у давно знаному щось нове. А спільна діяльність під час підготовки спектаклів відкриє вам ваших близьких зовсім в іншому світі. Несподівано з'ясується, що бабуся вміє шити вишукані сукні для казкових принцес, а тато-декоратор в дитинстві непогано малював. У хлопчика ж і справді акторські здібності: чудовий голос і вміння переквітлюватися. Персонажі у його виконанні захоплюють глядачів. А найліпший режисер — усе ж таки мама. І таким відкриттям не буде кінця, бо й сама творчість нескінченна.

А ще ви будете вражені польотом дитячої фантазії під час оформлення спектаклю, здивовані цікавим поворотом сюжету, запропонованим маленькими акторами, сміливими нестандартними рішеннями творчих завдань. Бо театр — це не просто пізнавальне, розвивальне, естетичне задоволення, це потужний засіб духовного розвитку особистості. Важко сказати, хто більше отримує задоволення: ті, що дивляться виставу, чи ті, що її показують. З точки зору добродійства напевно другі, бо вони власними силами творили диво: дарували радість співпереживання, добрі почуття, приємні емоції.

## **Облаштування театру ляльок** *(Ширми, декорації, ляльки)*

Вистава театру ляльок — це завжди подія і для акторів, і для глядачів, незалежно від їхнього віку. Подія яскрава, незабутня і хвилююча. Особливо для малят. Для них це дуже важливий крок особистісного зростання, творчого самовираження. Щоб ця подія відбулася, необхідно подбати про створення розвивального середовища: виготовити ляльки-рукавички для героїв вистави, підготувати атрибути і декорації та, звісно, зробити «сцену» для маленьких акторів — ширму.

## Картонна ширма

Вона найбільше підходить тим, хто тільки-но починає займатися театром ляльок. На виготовлення такої ширми піде зовсім небагато часу, вона легко збирається, збільшується і зменшується в розмірах за потребою, поміщається в будь-якій частині кімнати (рис. 1).

Для її виготовлення вам потрібно мати широкий скотч і порожні картонні коробки будь-якого розміру (що більше, то ліпше). Листи картону потрібно зістикувати і склеїти скотчем з двох сторін по всій довжині стику. Запропонована конструкція досить стійка. Вона дозволяє, як показано на схемі, задрапірувати передню частину ширми тканиною. Можна також обклеїти ширму білим папером і розфарбувати на свій розсуд. Головне, щоб оформлення вдало поєднувалося із декораціями до спектаклю.

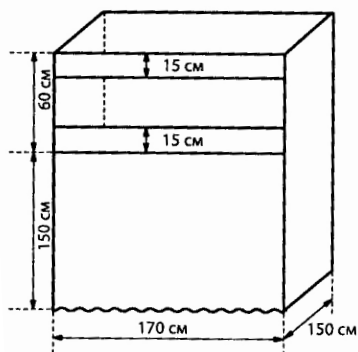


Рис. 1

На ширмі добре виглядатимуть однотонні драпіровки темних тонів, на них можна різнокольоровими літерами викласти назву казки. Для народних казок підійде драпірування тканиною з невибагливим візерунком або навіть зшиті із кольорових шматочків, абстрактних. «Одягнути» ширму залежно від художнього задуму можна в найрізноманітніші «сукні»: кольорові, в смужку, в горошок, у квіточку.

У даній конструкції передбачене також кріплення декорацій другого плану. Аркуш паперу, на якому зображений другий план, прикріплюється прищипками до задньої стінки ширми. До того ж наявність задньої стінки не дає ширмі розїжджатися в різні боки.

## Унікальний домашній театр

Якщо ж ви хочете вразити уяву запрошених на прем'єру гостей, а закулісне життя зробити для них по-справжньому непомітним і таємничим, то, внівши невеликі зміни до інтер'єру однієї з кімнат, ви зможете створити свій унікальний театр, якому багато хто позаздрить.

Для цього театру вам знадобляться подвійні карнизи-струни, блакитна або біла тканина для штори другого плану і порт'єрна тканина для штори першого плану, а також дерев'яна рейка або порожниста алюмінієва трубка завдовжки 2 м.

До вибору місця такого домашнього театру треба поставитися серйозно, адже воно вибирається надовго. Для зручної роботи акторів відстань за ширмою має бути 1,5 м. Розташуйте ширму так, щоб глядачі не заважали акторам грати (рис. 2).

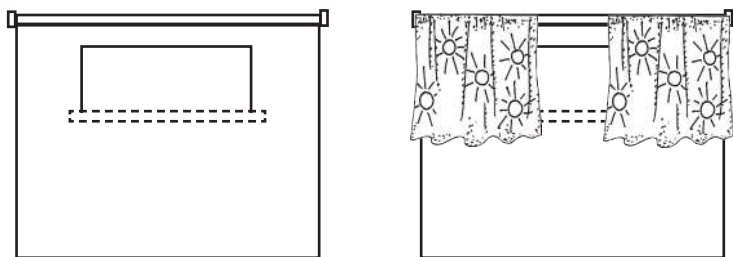


Рис. 2

Карнизи потрібно кріпити під самою стелею на відстані 30 см один від одного. Ширина ширми залежить від ширини кімнати. Ідеальна ширма повинна перегороджувати кімнату від стіни до стіни. Пунктирною лінією на схемах позначена рейка, зашита в тканину. Вона натягує ширму, і на ній кріплять декорації першого плану. Висота ширми від підлоги до рейки має бути, як вже мовилось, 1,5 м.

Для різних спектаклів потрібна сцена різної довжини, тому треба спочатку орієнтуватися на найбільший розмір. При стандартній величині ляльок-рукавичок максимальна довжина сцени 1,7 м, а висота простору, в якому відбувається дія — 70 см. Штору із вшитою рейкою вішають на другий ряд першого від глядачів карниза-струни.

Також потрібно пошити із такої самої тканини, як на вікнах, дві штори заввишки 1,2 м і завширшки 1,5 м. Ці штори чіпляють на перший ряд першого від глядачів карниза-струни як завісу. До того ж вони дозволяють змінювати розмір сцени.

На другий ряд другого від глядачів карниза-струни вішають легку штору блакитного або білого кольору (якщо дія відбувається вдень) і чорного або темно-синього кольору (якщо дія відбувається вночі). Висота цієї штори має бути 1,1–1,2 м, а ширина — 2 м.

Перший ряд другого карниза-струни може бути використаний для рухомих декорацій другого плану.

Для репетицій можна використовувати тимчасову ширму. На двох стояках кріпиться перекладинка на зручній для акторів висоті.

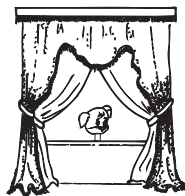
На початку занять цю ширму недоцільно драпірувати тканиною. Поведінка і дії ляльководів за ширмою мають бути відкриті для режисера. Це допоможе йому спостерігати за ляльководами, робити відповідні зауваження, привчати до правильних дій під час роботи за ширмою.

А якщо у вас немає ширми, а вам терміново треба показати виставу? Для цього згодяться стільці, столи (перевернуті), або просто мотузка, протягнута між одвірками з прищепленою до неї бабусиною хусткою. Дайте волю вашій фантазії.

## Театральний кін

### *На вікні*

Лялькові вистави можна показувати на підвіконні або протягнути тканину вздовж вікна. Працюйте з лялькою за завісою.



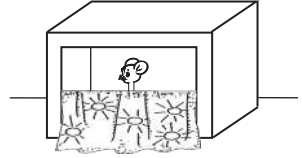
### *В отворі дверей*

Прикріпіть простирadlo чи скатертину до отвору дверей.



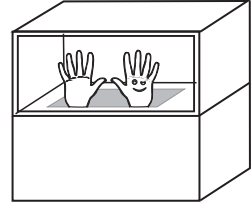
### *У ящику*

Виріжте задню і передню стінки ящика. Поставте його на стіл.



### *З двох ящиків*

Поставте два ящики один на другий. Одна сторона ящика має бути відкритою, утворюючи сцену. Проріжте щілину так, щоб знизу можна було працювати з ляльками.



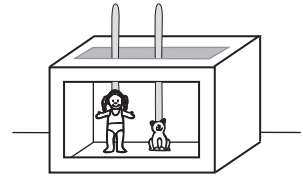
### *Між деревами чи стовпчиками*

Прив'яжіть мотузку між деревами чи стовпчиками. Навісьте на неї простирадло, занавіску чи скатертину.



### *З великої коробки*

Виріжте одну сторону коробки, а також отвір для сцени. Поставте коробку на підлогу.



### *На столі*

Поставте стіл. Одну сторону між ніжками закрийте простирадлом, скатертиною чи великим рушником.



## **Декорації**

Невід'ємна частина будь-якої вистави — декорації. Щоб зробити гарні декорації, необхідно спочатку намалювати ескізи для кожної картини. Художник і режисер мають врахувати зручність зміни декорації, її легкість, об'ємність, відповідність розміру ляльок та безпечність у використанні.

Декорації можуть бути з картону, фанери, дроту, тканини, поролону, пінопласту та інших матеріалів. Можна використовувати і природний матеріал: гілки дерев, солому, засушені квіти, траву. Дерево може бути вирізане з картону,

а може бути скомбіноване із сухих гілочок. Можна комбінувати декорації різних типів, проявляючи свою фантазію та винахідливість, бо саме вони в театрі ляльок створюють атмосферу казки і передають настрій героїв. Репетиції теж варто проводити з готовими декораціями, це допомагає добре засвоїти рухи персонажів, максимально використати можливості сцени і декорацій.

## **Ляльки**

Їх можна придбати, а можна і виготовити самим за допомогою набору викрійок, які для зручності розроблено у вигляді комплекту із 28 карток в натуральну величину. Спільна діяльність дорослого і дитини з виготовлення персонажів для лялькової вистави має багато переваг. Найголовніше — ляльки, виготовлені власноруч, — це ексклюзивні, авторські витвори. Маючи викрійку-лекало, ви спільно з дитиною зможете дібрати відповідні деталі до образу персонажу на власний смак і розсуд. Спільна участь у цьому дійстві-творчості подарує вам неповторні хвилини спілкування, дозволить дитині самовиразитися, розвиватиме креативність, самоповагу, ініціативність, формуватиме позитивні якості дитини: розсудливість, уважність, терплячість, уміння планувати свою роботу і доводити її до кінця. Разом із розвитком художньо-естетичного смаку все це сприятиме адаптації дитини в соціумі у майбутньому.

### ***Використання шаблонів***

Починаємо роботу з того, що перемальовуємо на папір кожну частину викрійки.

Викладати шаблон треба вздовж, а не впоперек тканини, щоб виріб не розтягнувся.

Якщо викроюєте дві частини, складіть тканину вдвічі і перемалуйте шаблон. Викроюючи голову, додайте 0,5 см на шви. Це стосується й інших частин-шаблонів викрійки. Закріпіть на голові необхідні елементи (ніс, рот, вуха, волосся) і зшийте на машинці (а можна вручну). Готову наповнену голівку з картонним циліндром для пальця пришийте до рукавички-сукні. Звертайте особливу увагу на підказки-схеми, показані на картках. Це допоможе якісному виконанню виробу — театральної ляльки.

## *Виготовлення голівок для персонажів театру ляльок*

Голівки для театральних ляльок можуть бути виготовлені з різного матеріалу: пошиті з тканини (викрійки), вирізані з поролону, зліплені із паперової маси, м'ячиків, круглих коробок, з пап'є-маше. Спосіб виготовлення з пап'є-маше нескладний і зручний для спільної роботи з дітьми.

Отже, пропонуємо послідовність виготовлення виробу (лялькових голівок).

1. На м'ячик наліплюємо з пластиліну необхідні частинки відповідно до образу.

2. Змащуємо заготовку вазеліном і обліплюємо її одним шаром газетних клаптиків, змочених у воді.

3. Обмащуємо форму клеєм.

4. Обклеюємо заготовку ще трьома шарами. Папір для обклеювання варто мати двох кольорів, аби не збитися при обклеюванні.

5. Коли форма висохне, розрізаємо її навпіл.

6. Звільняємо заготовку, склеюємо обидві частини по шву смужкою паперу.

7. У залишений унизу отвір вклеюємо картонну трубочку для пальця.

8. В кінці виріб розмальовуємо і кріпимо до мішка-сукні.

## **Підготовка до вистави**

Щоб розпочати підготовку до вистави, збираємо усіх «працівників» театру та акторів і знайомимо їх з майбутнім сценарієм.

Після ознайомлення з текстом розпочинаємо готувати виставу. Це вельми серйозна справа. До того ж в домашньому театрі підготовка і репетиції запам'ятовуються учасникам іноді більше, ніж сама вистава. Саме в процесі підготовки всі учасники мають можливість виявити свої творчі здібності, поекспериментувати і від душі посміятися: курйозів в процесі роботи буде достатньо. А щоб наблизити день прем'єри, перше, що треба зробити, — це визначити обов'язки і завдання кожного учасника творчого проекту.

## Розподіл ролей

Для домашнього театру найголовніше — атмосфера свята і довіри. Дайте можливість кожному внести свою частку в загальний казанок і хоч що-небудь зробити для вистави. Навіть якщо на прем'єрі такий помічник буде глядачем, йому буде набагато приємніше дивитися цей спектакль, адже він теж брав участь у його підготовці.

Для користі справи і успіху вистави в першу чергу потрібно обрати режисера, і всім беззастережно його слухатися! Саме режисер повинен розподіляти ролі й обов'язки. У такому «свавіллі» немає нічого страшного — в цьому спектаклі головний він, а в наступному буде хтось інший! Основне завдання режисера — об'єднати зусилля всіх учасників так, щоб вийшла захоплююча вистава. Бажано, щоб режисер не поєднував своїх обов'язків з акторською діяльністю — це тільки підсилить його авторитет. Йому ж простіше буде керувати підготовкою до спектаклю, об'єктивно оцінювати гру акторів.

Тепер перейдемо безпосередньо до розподілу ролей. Для театру ляльок не має особливого значення зовнішній вигляд актора-ляльководи. Найважливішим є його голос і вміння його змінювати, якщо мова йде про виконання одним актором відразу кількох ролей. В цій ситуації варто використати магнітофон: записати проби і разом з дитиною їх прослухати.

Такий підхід дозволить розподілити ролі й показати кожному акторові, яка роль йому найбільше підходить.

## Розучування ролей

Якщо в спектаклі беруть участь молодші школярі й дошкільнята, то в заучуванні ролі для дітей особливо важлива участь дорослого. Батьки і діти часто вчать тексти разом — так цікавіше і простіше. Для маленьких акторів також дуже важливе розуміння епізоду, в якому звучить репліка, тому іноді, щоб малюкові було простіше, репліку попереднього героя переписують повністю. При розучуванні ролі з малюками дорослий повинен перечитати останню репліку попереднього героя, а малюк має сказати свою. Це істотно полегшить репетиції спектаклю.

Якщо в спектаклі беруть участь старші діти і дорослі, то їм доречно вивчити весь текст казки цілком. Знання кожним



актором усього тексту прискорить постановку спектаклю, разом із тим простіше буде за потреби зробити заміну акторів. Перед тим як вивчати ролі, режисер повинен зібрати всіх акторів разом і прочитати сценарій за ролями — кожен актор читає тільки свої репліки. Для входження дитини-актора в образ режисер повинен обговорити з кожним учасником спектаклю головні риси його героя. Наприклад, мишенята Круть і Верть — хитрі, Півник — роботящий тощо. Починати репетиції доцільно тоді, коли актори вивчать свій текст напам'ять, а режисер разом із художником-постановником підготують усі декорації і сцену. Не варто вивчати ролі під час репетицій, адже в ляльковому спектаклі від актора потрібно не тільки вимовляти текст, але й керувати лялькою, що теж вимагає певних навичок і терпіння. Бажано разом із текстом ролі давати акторам їхніх ляльок, щоб вони звикли до ляльки-рукавички, її особливостей і відпрацювали перед дзеркалом різні рухи персонажу.

## Репетиції

Жоден спектакль неможливо зіграти без попередніх репетицій. Скільки їх буде, залежить від злагодженої роботи всіх учасників спектаклю і від того, наскільки режисер контролює ситуацію і чітко уявляє собі кінцевий результат.

Для домашнього спектаклю дуже важливо, щоб репетиції проходили в тій самій кімнаті, де буде зіграна прем'єра. Не відкладайте на потім виготовлення реквізиту і декорацій. Ліпше, якщо з перших репетицій актори почнуть до них звикати і координувати рухи своїх ляльок з урахуванням оформлення спектаклю.

Режисер і актори, що не беруть участь у певній сцені, займають місця в залі для глядачів. А перед тим, як репетирувати сцену, режисер розповідає акторам, як він її бачить, може навіть ілюструвати свою розповідь рухами ляльок. Після цього актори починають розігрувати сценку.

## Правила водіння ляльки

Якщо в спектаклі ви вирішили використовувати музику, то репетиції доцільно проводити відразу під музику, інакше потім вам доведеться заново репетирувати спектакль.

Загалом репетиція — це процес винятково творчий, і на шляху до прем'єри вас чекає безліч знахідок і вдалих рішень. І ось, коли режисер повністю упевнений у всьому і у всіх, час запрошувати гостей.

В управлінні ляльками-рукавичками є свої маленькі хитрощі. Існує декілька способів надягання ляльки-рукавички на руку. Кожен актор має сам дібрати зручне для нього положення пальців всередині рукавички і стежити потім, щоб лялька не горбилася і була достатньо рухливою, а рука не втомлювалася.

Щоб відобразити ходу героїв, треба вести ляльку впритул до ширми, ритмічно піднімаючи і опускаючи її, але пам'ятати, що лялька не повинна з'являтися над ширмою більше, ніж на три чверті її зросту, інакше під час руху глядачі зможуть побачити руку актора. Щоб узяти будь-який предмет, треба ледь нахилити ляльку вперед так, щоб її руки опинилися за ширмою, вкласти в руки ляльки предмет, а потім плавно випрямити її. Таким чином предмет, який вона тримає в руках, опиниться над ширмою. Дуже важливо, щоб предмет, з яким маніпулює лялька, глядач бачив повністю. Важливо пам'ятати, лялька-рукавичка завжди має тримати предмет обома руками.

## **Запрошуємо глядачів**

Кажуть, що театр починається з вішалки, тому успіх вистави багато в чому залежить від афіші та запрошень. Щоб все виглядало піднесено й урочисто, варто зробити програмки — глядачі повинні знати своїх кумирів! Але будьте уважні і не забудьте нікого з тих, хто брав участь у підготовці до вистави. На обкладинці програмки напишіть назву вистави і розмістіть малюнок (чи фото) із зображенням сцени з постановки. Обов'язково зробіть більше програмок, адже кожен захоче на згадку про прем'єру залишити собі хоча б одну, а на саму прем'єру можуть прийти несподівані гості, яким буде дуже приємно, що про них заздалегідь подбали. Процес спільного виготовлення афіш та програмок додасть багато цікавих ідей, незабутніх вражень і творчих хвилин піднесення вам і вашим дітям.

Тепер залишається тільки дочекатися прем'єри й отримати оплески та овації, які, без сумніву, надихнуть вас на нову виставу!

# ТЕАТРАЛЬНА АБЕТКА

## (предметний показчик)

### А

#### Актор

У театрі можна зустріти своїх улюблених казкових героїв. Ролі цих персонажів виконують люди, яких називають акторами.

#### Атрибути

Вистава — це не просто цікава розповідь, яку склав автор, це не просто ролі, які виконують актори. Щоб було цікаво дивитися спектакль, необхідно підготувати костюми, декорації, різні предмети, які називають атрибутами.

#### Афіша

Для того, щоб люди дізналися про показ тієї чи іншої вистави, художники готують оголошення, де вказують назву вистави, місце і час її показу, акторів, які виконують ролі. Таке оголошення називають афішею.

#### Амфітеатр

Амфітеатр — місця в залі, розміщені безпосередньо за партером.

#### Антракт

Коли довгий час займаєшся однією і тією самою справою, ти втомлюєшся, тому треба зробити перерву, під час якої можна відпочити. Ось і в театрі є така перерва, а називається вона — антракт.

У виставі є частини, а між ними — антракт.

### Б

#### Буфет

Під час антракту ти можеш піти з друзями в буфет, випити чаю, з'їсти тістечко. Буфет — це місце, де можна поїсти.

#### Балкон

У театрі на другому поверсі є спеціальна ложа. Називається вона балкон.

## **Бельетаж**

Бельетаж — це нижній ярус лож над партером і амфітеатром у театральній залі.

## **Бенуар**

Бенуар — театральні ложі, розміщені по обидва боки партеру на рівні зі сценою. Вони дуже зручні, тому ціни на квитки зазвичай високі. Дотепно, що французькою «baignoire» означає «ванна».

# **В**

## **Вистава**

Якщо вам подобається не тільки слухати, а й дивитися казки, ласкаво просимо до театру. Тут ви побачите своїх улюблених героїв. Але це вже не просто казка — це театральна вистава, театральне видовище.

# **Г**

## **Гальорка**

Гальорка — верхній ярус глядацької зали, на якому розміщені найдешевші місця для глядачів.

## **Гардероб**

До театру ми ходимо в різні пори року. Для того, щоб нам зручніше було дивитися виставу, щоб не заважав одяг, можна залишити його у гардеробі. Гардеробник візьме наш одяг, повісить його на вішалку, а нам видасть номерок, де написаний такий самий номер, що й на вішалці. А після закінчення вистави він взамін поверне наш одяг.

## **Глядачі**

До театру завжди поспішає багато людей: і малих, і дорослих. Ось вони купують у касі квитки і займають свої місця в залі. Глядачі — це люди, які дивляться виставу.

## **Грим**

Актори — це звичайні люди. Щоб виконати свою роль, їм треба перевтілитися в того чи іншого персонажа. Проте вони не завжди схожі на своїх героїв. Стати «копією» свого героя актору допомагають спеціальні фарби, креми, пудри. А все це називається одним словом — грим.

## **Гример**

Щоб актор був схожим на персонажа, роль якого він виконує, треба вміло накласти грим. Зробити це може гример — людина, яка накладає грим.

## **Д**

### **Дзвінок**

Щоб глядачі не запізнювалися на виставу, не заважали іншим, у театрі лунають три дзвінки, які попереджають: скоро розпочнеться вистава.

### **Драма**

Як відомо, казки бувають веселі й сумні, добрі і злі. Такими бувають і вистави. Літературний твір у діалогічній формі з серйозним сюжетом називають драмою.

### **Декораці**

Автор пише сценарій для вистави, режисер розподіляє ролі між акторами, актори розучують ролі й виконують на сцені, а художник малює пейзажі, споруди, декорації (будинки, дерева, машини). Декорації виготовляють з паперу, дерева, тканини за допомогою фарб, пензлів, ножиць, клею.

## **Е**

### **Емоці**

Коли дивишся виставу, ти отримуєш задоволення від неї. А ще ніби переносишся в зображувані події, живеш життям героїв вистави, хвилюєшся за них, співчуваєш їм, разом з ними радієш або сумуєш. Емоції — це почуття, які переживає людина, коли дивиться виставу.

### **Епілог**

Іноді, після закінчення вистави, йде коротенька розповідь про те, що сталося з героями через деякий час, або про їхні мрії, плани на майбутнє. Це називається епілогом.

## **Є**

### **Єдність**

Показати театральну виставу — дуже складна справа. Підготовка вистави — це праця багатьох людей: режисера, художника, акторів, і для того, щоб вистава вийшла вдалою, усім їм

необхідно об'єднатись і докласти багато зусиль. Отже, всі люди, які працюють у театрі — це єдина сім'я.

## **Ж**

### **Жанр**

Казки, оповідання, вірші — це різні жанри. Казка — це твір, у якому можливі нереальні, вигадані події. Оповідання ж, навпаки, розповідає про події, які можуть відбутись у реальному житті. А вірш — це римований твір.

### **Жестикуляція**

Не все можна виразити тільки словами. Іноді спілкуються і без слів, за допомогою жестів.

## **З**

### **Зала**

Після гардеробу глядачі заходять до театральної зали. Там на сцені розташовані декорації, світять лампи та прожектори, хвилюються за кулісами актори, в залі сидять глядачі, Це приміщення, де показують вистави.

### **Завіса**

У театрі зібралися глядачі. Скоро почнеться вистава. Ось уже відкривається завіса — штора, якою закрита сцена, перед початком вистави і закривається після її закінчення.

## **І**

### **Інценівка**

У кожній виставі завжди багато різних героїв і кожен грає свою роль. Показ казки за ролями називається інценівкою.

## **К**

### **Каса**

Щоб потрапити до театру, необхідно придбати квиток. А продає його касир у касі.

### **Квиток**

На вході до приміщення театру завжди стоїть контролер, він пропускає лише тих, у кого є квитки. На квитку вказано ціну, ряд і місце глядача, дату і час початку вистави.

## **Костюми**

Актори завжди схожі на того героя, роль якого вони виконують. Вони так само, як їхні герої, розмовляють, поводяться. Перевтілитися в героя акторові допомагає костюм. Це спеціальний одяг, що відповідає образу героя, роль якого виконує актор.

## **Костюмер**

Дібрати і підготувати костюми акторам допомагають люди, професія яких — костюмери. Це людина, яка добирає костюми.

## **Костюмерна**

Костюмерна — це приміщення, кімната в театрі, де зберігаються костюми.

## **Куліси**

Крім завіси, в театрі є спеціальні частини театральної декорації, розташовані по боках сцени. Називаються вони кулісами. За кулісами стоять актори, які чекають свого виходу на сцену.

# **Л**

## **Ложа**

На другому поверсі театру є балкон, на якому сидять глядачі. А ще в театрі є спеціальні місця, відділені для кількох глядачів. Називаються такі місця ложею.

## **Ляльки**

Ролі в театрі можуть виконувати не лише люди, а й ляльки. Вистава за участю таких персонажів називається ляльковою.

# **М**

## **Мистецтво**

Картини пишуть художники, це мистецтво живопису. Гарну музику написали композитори, це теж мистецтво — мистецтво музики. Існують різні види мистецтва, одним із них є театральне.

## **Місце**

На квитку, купленому в касі, вказано місце. На спинці крісла вказано номер місця, такий самий номер — у твоєму

квитку. Всі місця розташовані по порядку. Тож поспішай зайняти своє місце, доки не пролунав третій дзвоник, щоб не заважати іншим.

## Н

### Нагорода

Актори завжди старанно зображують своїх персонажів, передають їхні характерні особливості. Тож вони заслуговують нагороди, оплесків.

## О

### Оплески

Ви подивилися виставу. Вона вам сподобалася, тож плескайте в долоні. Оплески — найліпша нагорода для акторів.

### Оркестр

У театрі завжди лунає музика. Мелодії виконує оркестр. Це група музикантів, які грають на різних музичних інструментах.

## П

### Партер

Партер — це нижній поверх зали з місцями для глядачів. Це найзручніші місця в театрі, бо з них усе добре видно.

### Перука

Для того щоб актор зміг перевтілитися в будь-якого героя, йому необхідний костюм, грим. Перука — це зачіска з волосся, яке кріпиться на каркас із ниток, зроблений за формою голови.

### П'єса

П'єса — це написаний автором драматичний твір, за яким ставлять виставу. У п'єсі є багато героїв, з якими відбуваються різні пригоди.

### Прем'єра

Автор написав п'єсу, актори вивчили ролі, художник підготував декорації. Ось і вийшла вистава. Скрізь розклеєні афіші, що повідомляють про нову виставу. Ще її називають прем'єрою. Прем'єра — це нова вистава, показана вперше в цьому театрі.



## **Програмка**

Про те, яку ви побачите виставу, з якими героями зустрінетесь, які актори виконуватимуть ролі, можна дізнатися з програмки. Це аркуш паперу, складений навпіл у вигляді книжечки-розкладки. Перед початком вистави такі програмки купують глядачі.

## **Поціновувачі**

Людей, які люблять театр, знають та поцінують це мистецтво, ще називають поціновувачами.

# **Р**

## **Рампа**

Для того щоб театральна вистава була більш видовищною, яскравою, гарною, використовують відповідну освітлювальну техніку, що створює спеціальні світлові ефекти. Щоб техніка не заважала глядачам, її ставлять за низеньким бар'єрчиком. Його називають рампою.

## **Режисер**

Автор написав п'єсу. Але перш ніж її побачать глядачі, вона пройде складний шлях. Треба розподілити ролі між акторами, відпрацювати їх. Усім цим і займається режисер. Це хudoжній організатор, керівник.

## **Репетиція**

Постановка вистави — це дуже складна справа. Над нею акторам доводиться дуже багато працювати. Вони розучують ролі, неодноразово програють їх на репетиціях. Репетиція — це попереднє виконання будь-чого під час підготовки до виступу.

## **Ряд**

У театральній залі для кожного глядача відведено своє місце. Вони розташовані рядами. Підлога зроблена з нахилом у бік сцени, тому кожен наступний ряд розміщений вище, ніж попередній. На першому кріслі кожного ряду праворуч указано його номер.

# **С**

## **Сцена**

Архітектори подбали про те, щоб глядачам було зручніше дивитися виставу, краще видно акторів та декорації. Для цьо-

го вони зробили сцену. Це дерев'яний подіум, підвищення, де виступають актори.

### **Сценарій**

Сценарист пише сценарій майбутньої п'єси. За ним і ведеться підготовка майбутньої вистави: режисер добирає акторів, розподіляє ролі, робить постановку. Сценарій — це твір, призначений для постановки, що включає детальний опис дій з текстом слів персонажів.

### **Сюжет**

Сюжет — це основа майбутньої вистави, історія, яка трапилася з героями, послідовність і зв'язок подій у літературному творі.

## **Т**

### **Трупа**

Акторів, які працюють у театрі, ще називають театральною трупю.

### **Театр**

Театр — це те дивовижне місце, де ми можемо перенестись у чарівний світ казки, отримати насолоду від спілкування з улюбленими героями. Це приміщення, де показують вистави.

## **У**

### **Успіх**

Готуючи виставу, актори докладають багато зусиль, щоб вона вийшла вдалою. І їхні старання, їхня праця винагороджуються. Вони можуть розраховувати на успіх — це вдала робота, від якої отримуєш задоволення.

## **Ф**

### **Фойє**

Тільки-но ти переступив поріг театру, як ураз опинився у великому, просторому приміщенні. Називається воно фойє. Це приміщення в театрі, розташоване перед входом до театральної зали.

## **Фінал**

Усе колись закінчується. Є кінець у мультфільму, казки, гри, вистави. Останню сцену вистави ще називають фіналом.

## **Х**

### **Хор**

Іноді підчас вистави лунають пісні. А виконує їх група професійних співаків, яку ще називають хором.

### **Художник**

На сцені завжди багато різних декорацій, і всі вони виконані художником.

## **Ц**

### **Цирк**

Цирк — вид театрального мистецтва, що включає акробатику, еквілібристику, жонглювання, клоунаду, дресирування тварин. Цирк — це ще й споруда, що має вигляд круглого будинку з амфітеатром для глядачів і ареною в центрі для вистав.

## **Ч**

### **Час**

Вистава завжди починається в певний час. Його вказано у квитках, для того щоб глядачі не забули про початок вистави і прийшли вчасно. Триває вистава теж певний відтинок часу.

### **Частина**

Вистава поділена на частини, між якими є перерва — антракт.

## **Ш**

### **Шатро**

Театральне приміщення — це будівля. Але є ще так звані «бродячі театри», або театри на колесах. Для показу вистави в такому театрі на відкритому місці ставлять залізні або дерев'яні балки і напинають на них тканину. Така споруда називається шатром. Це театральний будинок під відкритим небом.

## Щ

### Щирість

Актори грають свої ролі з душею. Вони намагаються зробити так, щоб ми з вами отримали задоволення від вистави. Ось чому ми, глядачі, «відкривши рота» дивимося на сцену, стежимо за кожним рухом акторів, «ловимо» кожне їхнє слово. А після закінчення вистави ми щиро дякуємо їм, нагороджуючи їх бурхливими оплесками.

## Ю

### Юпітер

Світлові ефекти створюються за допомогою спеціальної освітлювальної лампи, що називається юпітером.

## Я

### Я – артист

Кожна людина талановита, але не завжди вона може розкрити і проявити свої таланти. Ти теж дуже талановитий, ти — справжній артист. Пам'ятай про це.

### Ярус

Ярус — це поверх у внутрішньому приміщенні театру, ряд лож та крісел, розташованих одні над одними.

## **Готуємося до вистави**

*(Ігри та вправи для розвитку артикуляційного апарату та моторики пальців рук)*

### **Мовленнєві та інші вправи**

Пропонований матеріал підготовлений на основі науково-методичного посібника «Риторика в дитячому садку» (автори: Л. Калуська, Н. Бабій, К. Пальона).

1. Маятник: губи, складені трубочкою, рухаються зліва направо.

2. Стругачка: губи, складені трубочкою, виконують колові рухи.

3. У кого краща усмішка?

4. Дивлячись у своє дзеркало, усміхатися, розглядаючи себе.

5. «Тримати» за щокою цукерку.

6. «Жувати» яблуко, активно рухаючи нижньою щелепою.

7. Описувати нижньою щелепою лінію, коло.

8. «Перестрибувати» через калюжі, «йти проти вітру», вимовляючи голосні звуки.

9. Вимовляти сполучення голосного та приголосного звуків, «передаючи один одному цеглину (камінь, відро з водою)».

10. Тренування вмінь сполучати звуки.

### **Вправи для розвитку моторики рук**

Пропоновані види роботи розраховані на вправління і зміцнення п'ясті руки, розвиток тактильного і зорового сприйняття, формування рухових навичок, орієнтування у просторі, координацію рухів руки та ока, розвиток моторної пам'яті м'язів кисті й руки.

Основні з них:

- різні види образотворчої діяльності (малювання, ліплення, аплікація);
- конструювання з паперу (оригамі);
- викладання візерунків з мозаїки;
- розфарбовування книжок-розмальовок;

- робота з ниткою та голкою (шиття, вишивання, плетіння, макраме, робота з бісером тощо);
- ігри з піском.

## **Ігри та справи в години дозвілля**

- Нанизування кольорових намистинок, ґудзиків на нитку за кольором чи розміром;
- інсценування забавлянок на зразок «Сорока-ворона»;
- театр «ручних тіней»: використовується біла стіна чи екран, підсвічений лампою або свічкою; за допомогою рук створюються образи собаки, kota, пташки тощо;
- міні-вистави пальчикового театру (з використанням казкових персонажів);
- концерт для рідних та друзів з імітацією гри на фортепіано знайомих популярних мелодій з одночасним співом;
- нарізання смужок для прикрас (ланцюжків);
- вирізування за контуром фігур з паперу (плавне, без відриву ножиць від паперу);
- розрізання картинок по довільних лініях з наступним їх складанням (пазли);
- відривання шматочків серветки для «сніжинок» (зроби «завірюху», дмухаючи на них);
- ігри з камінцями, паличками, мотузками, фантами (викладання ялинок, хатинок, візерунків тощо);
- накручування стрічки (мотузки) на паличку (хто швидше);
- змотування ниток у невеличкі клубки;
- зав'язування бантиків-прикрас з кольорових стрічок;
- застібування ґудзиків на макетах одягу; ігри-застібки (квіти на галявині);
- шнурування черевичків, корсетів, суконь тощо;
- кочення ребристого олівця пальчиками по столу (на швидкість);
- відгадування предметів на дотик («чарівна торбинка»);
- чищення соняшникового насіння (для тваринок і пташок);
- сортування насіння (горох, квасоля) на вибір дорослого;
- викладання візерунків з природного матеріалу.

## Ігри-вправи

### Гра «Курочка»

З'єднати кінці великого і вказівного пальців (дзьоб). На дзьобі віялом викласти решту пальців — «гребінець». Під час виконання фігури з пальців можна розповідати вірш.

\* \* \*

Ходила квочка  
Коло кілочка,  
Водила діток  
Навколо квіток.  
Квок-квок,  
Золотий голубок.

### Гра «Півник»

Дзьоб, як у курочки, а решта пальців напівзігнуті («гребінець»).

\* \* \*

Кукуріку, півнику,  
Золотий гребінчику,  
На соломі спав,  
Зараненько встав.

### Гра «Мишка»

Великий палець притиснути до долоні, на нього покласти середній і підмізний. Вказівний палець і мізинець загнуті (вухка мишки).

\* \* \*

Шматок сальця шукає мишка,  
У нашій шафі шарудить,  
Як шугоне на мишку кішка,  
І мишка шусть у шпарку вмить.

### Гра «У лісі»

\* \* \*

Між ялин і сосен дощик —

*(Діти погладжують подушечками пальців поверхню столу.)*

Кап-кап-кап.

*(Стукають пальцями по столу.)*

Де сучок давно засох,—

*(Торкаються столу великим пальцем і мізинцем.)*

Мох, мох, мох.

*(Піднімають руки над столом, пальці то складають разом, то розкривають широким віялом.)*

Хто знайшов його?

*(Вказівним пальцем правої руки діти почергово торкаються всіх пальців лівої руки.)*

Я, я, я.

*(Діти стискають усі пальці лівої руки, крім мізинця, показують його і промовляють: «Це я, я, я».)*

### **Гра «Солимо капусту»**

\* \* \*

Ми січемо капусту,

*(Постукати по столу ребром обох долонь.)*

Морквину ми тремо,

*(Пальці стиснуті в кулак, рух до грудей, випростати пальці, рух від себе.)*

Солимо капусту,

*(Імітація посипання солі з пучки.)*

В діжечку кладемо.

*(Імітація набирання капусти в з'єднані долоні й кидання донизу.)*

Тісно натискаємо,

*(Кулачками місити уявну капусту.)*

Обруч набиваємо,

*(Кулачками бити об кулачки, як молоточками.)*

Покотили діжку в льох,

*(Долонями ніби щось підштовхувати.)*

Як втомилися ми, ох!

*(Струсити кистями рук.)*



## Гра «Сороки»

Летіли три, летіли три,  
Летіли три сороки.

*(Зробити птаха: схрестити долоні, великі пальці на «замочку».)*

І сіли три, і сіли три  
На яворі високім.

*(Скласти долоні, пальці переплести.)*

І цілий день, і цілий день  
Кричали три сороки,

*(Ритмічно стискати-розтискати пальці рук.)*

Що їх не три,  
А тридцять три  
На яворі високім.

*(Плескання у долоні.)*

# АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ЛЯЛКОВОЇ ВИСТАВИ (За системою О. Аматьєво )

## Заняття 1

**Тема.** Розповідання казки «Зайчикова хатка».

**Програмовий зміст:** почати розучувати розминки для язика, губ, дихання; виховувати інтерес та бажання займатися театралізованою діяльністю; вчити уважно слухати казку, запам'ятовувати її зміст.

### Хід заняття

Розминка.

Руки язиком вліво-вправо, уперед-назад, «трубочка».

Для губ: усмішка, «трубочка», «п'ятачок», «трубочка» (вгору-вниз, вліво-вправо).

Для дихання: видих на рахунок — вдих (з промовлянням «с-с-с») — видих (з промовлянням «ш-ш-ш») — надуваемо кульку.

Слухання казки. Імітація дітьми рухів тварин.

## Заняття 2

**Тема.** Переказування казки «Зайчикова хатка» з обігруванням епізодів.

**Програмовий зміст:** продовжувати формувати вміння емоційно й інтонаційно виразно характеризувати персонажі за допомогою мовлення, міміки, жестів; розвивати вміння імпровізувати.

### Хід заняття

Розминка.

Переказування дітьми казки.

Якщо діти відчувають труднощі,— ставити запитання або повторно читати твір. Діти розказують по черзі (один продовжує розповідь іншого). Під час переказу звертати увагу на інтонаційну виразність мовлення дітей при передачі образів персонажів.

Етюд «Лисичка підслуховує».

Розігрування з дітьми епізодів, які їм сподобались.

## Заняття 3

**Тема.** Показ дітям лялькової вистави за казкою «Зайчикова хатка».

**Програмовий зміст:** викликати у дітей інтерес до лялькових спектаклів та бажання розігравати їх самим; продовжувати вчити дітей поводитися з атрибутами театру ляльок; продовжувати вчити дітей передавати відповідними рухами ляльок поведінку різних персонажів; розвивати діалогічне мовлення дітей, його виразність.

### Хід заняття

Розминка.

Показ казки дітям.

Вправи дітей з ляльками. Передати за допомогою ляльки особливості ходи, характеру, виразних дій персонажа.

Вправи для розвитку інтонації (сили, висоти голосу кожного персонажу).

## Заняття 4

**Тема.** Гра-драматизація за казкою «Зайчикова хатка».

**Програмовий зміст:** продовжувати вчити дітей інсценувати твори; закріпити вміння дітей самостійно показувати настільний театр іграшок; розвивати вміння дітей за допомогою голосу та дій передавати хитрість, радість, переляк, горе.

### Хід заняття

Розминка.

Короткий повтор змісту твору (за необхідністю поглиблений).

Показ дітьми пальчикового театру за казкою (за бажанням).

Інсценування казки (частинами).

# ОРІЄНТОВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДНЗ

## НАКАЗ

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ року

№ \_\_\_\_

### Про проведення традиційного творчого місячника до Всесвітнього дня театру «Театр у садочку»

Згідно з річним планом роботи, з метою ефективної реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) і чинних програм та виховання добрих почуттів, позитивних емоцій, розвитку творчих здібностей педагогів і дошкільнят

#### Наказую:

1. Провести з 11.03 по 11.04.20 \_\_\_\_ року традиційний творчий місячник «Театр у садочку».

1.1. До переліку заходів включити:

- добір сценаріїв вистав для кожної вікової групи;  
(Відповідальні: вихователі, муз. керівник.)
- виготовлення театральних декорацій, костюмів, добір лялькових персонажів, виготовлення квіткових, програмок, афіш до кожної вистави.

(Відповідальні: творча група.)

1.2. У щоденному плануванні передбачити бесіди про театр, підготовку до спектаклів, виготовлення декорацій, квіткових тощо.

(Відповідальні: вихователі.)

1.3. Зі старшими дошкільниками організувати та провести екскурсії в обласний театр ляльок «Бавка», зустрічі з артистами.

(Відповідальні: вихователі.)

2. Провести перегляд вистав.

2.1. Підвести підсумки творчого місячника «Театр у садочку». Наказом по ДНЗ відзначити кращі спектаклі та виконавців.

3. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Завідувач ДНЗ

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (П. І. Б.)

З наказом ознайомлені:

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_

## НАКАЗ

«\_\_» \_\_\_\_\_ року

№ \_\_\_\_\_

### Про проведення творчого конкурсу серед батьків «Краща театральна лялька-бавка»

З метою активізації творчої співпраці педагогів та батьків по забезпеченню належних умов для навчання і виховання дошкільнят, їх всебічного розвитку, формуванню творчих нахилів та здібностей, покращення розвивального театраль-но-ігрового середовища

#### Наказую:

1. Провести з 17.11.\_\_\_\_ до 20.12.20\_\_\_\_ року творчий конкурс серед батьків вихованців дошкільного закладу «Краща театральна лялька-бавка».

1.1. Конкурс провести в чотири етапи:

I етап — виготовлення та представлення лялькових персонажів у кожній віковій групі;

II етап — підготовка сценарію вистави за участю представлених на конкурс ляльок;

III етап — презентація виготовленої ляльки та сценарію на засіданні творчої групи — журі;

IV етап — прем'єра вистави за участю батьків, членів творчої групи, вихованців.

2. Затвердити склад творчої групи — журі з числа батьків та членів педколективу дошкільного закладу (список додається).

3. Підвести підсумки творчого конкурсу «Краща театральна лялька-бавка».

3.1. За підсумками конкурсу визначити переможців.

3.2. Переможців відзначити пам'ятними подарунками: іменними запрошеннями на спектакль, спільним фото з артистами та ляльками, книгами-подарунками.

4. Контроль за виконанням даного наказу покладаю на керівника творчої групи.

Завідувач ДНЗ

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (П. І. В.)

З наказом ознайомлені:

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

## СЦЕНАРІЙ



### КОЛОСОК

(За мотивами народної казки)

Літературний текст Г. Гриненко

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведучі — хлопчик і дівчинка  
Півник  
Двое мишенят — Круть і Верть



*Сільське подвір'я, хатинка, столик, вдалині  
видніється млин. Виходять хлопчик та дівчинка  
і співають пісню «Півник».*

Музика С. Ткачука

Слова В. Михайлищука

Помірно

*mf*  
1. Кож-ний ра-нок в пташ-ни-ку, бі-ля мо-ї  
ха-ти, чу-ти пі-сень-ку дзвін-ку, вже по-ра вста-  
ва-ти. Під-ні-ма-юсь я мер-щій, у-ми-ва-ю

лич - ко, бу - де ї - ти пів - ник мій про - со і пше -

*Приспів:*

нич - ку. *f* «Ку - ку - рі - ку рі - ку - ку!» - *mf* ра - нок сон - цем

гра - є. *f* «Ку - ку - рі - ку рі - ку - ку!» - *mf* пів - ник так спі - ва - є.

1. Кожний ранок в пташнику, біля мої хати,  
Чути пісеньку дзвінку, вже пора вставати.  
Піднімаюсь я мерщій, умиваю личко,  
Буде їсти півник мій просо і пшеничку.

*Приспів:*

- «Ку-ку-ріку рі-ку-ку!» — ранок сонцем грає.  
«Ку-ку-ріку рі-ку-ку!» — півник так співає.

*Дівчинка починає співати другий куплет.*

2. Дам йому я ще й води  
Горло полоскати,  
Щоби півник міг завжди  
Гарно так співати.

*Хлопчик продовжує співати пісню.*

3. Півник славний мій, авжеж,  
Ще й співак до того,  
Ніде більше не знайти  
Красеня такого.

*Виходить Півник і співає приспів:*

- «Ку-ку-ріку рі-ку-ку!» — ранок сонцем грає.  
«Ку-ку-ріку рі-ку-ку!» — півник так співає.

*Півник йде в хатинку за віником.  
На галявину вибігають мишенята.  
Вони граються, перекидаються.*



Д і в ч и н к а

Ой, скажіте, сірі мишки,  
Звідки ви і як вас звать?

Х л о п ч и к

Це ж знайомі наші з книжки —  
Мишенята Верть і Круть.

Д і в ч и н к а

Так і ви тут, Верть і Круть!  
Просто з казки?

Х л о п ч и к

Що ж, будь ласка,  
Побувайте в нас в садочку,  
Поголяйте в холодочку.

*Позамітавши, Півник радісно гукає.*

П і в н и к

Ку-ку-рі-ку-ру-ку-ку!  
Щось знайшов я на току...  
Там лежало на травиці,  
Гей, сюди всі, подивіться!

*Мишенята дивляться на колосок.*

М и ш е н я т а

Це пшеничний колосок,  
Остючки, як волосок.

П і в н и к

Що тепер будем робити?

М и ш е н я т а

Треба колос змолотити.

П і в н и к

Так ідіть, беріть ціпок,  
Намолотимо зернят  
І спечемо колобок  
І для себе, й для малят.

Круть

От була б іще турбота! (Знизує плечима, біжить геть, відстрибуючи від колоска.)

Верть

І мені щось неохота. (Теж біжить від колоска.)

Півник

Що, не хочете? Гуляйте!

Сам ціпок я принесу.

Ви ж далеко не тікайте,

Тут чекайте, поблизу. (Півник виходить.)

Верть

Поки Півник десь пішов,

Пострибаємо, агов.

*Пісня-танець мишенят.*

**Рухливо**



1. Ми — ма-ля-та ми-ше-ня-та лю-бим тан-ці і стриб-ки.



Ми не лю-бим пра-цю-ва-ти, а гу-ля-єм за-люб-ки.



Ми не лю-бим пра-цю-ва-ти, а гу-ля-єм за-люб-ки.

1. Ми — малята-мишенята

Любим танці і стрибки.

Ми не любим працювати,

А гуляєм залюбки.

Двічі

2. Вмієм весело співати

Й танцювати гопака.

Ми не любим працювати,

А гуляєм, ха-ха-ха!

Двічі

(Кружляють дзигною.)

3. Гучно плескаєм в долоні,  
Каблучком притупнем теж.  
Ми не любим працювати:  
Ля-ля-ля, теж-теж-теж!

*Мишенята плескають один одного по долонях.  
Круть прислухається... За сценою чути гупання.*

Круть

Чуєш, Півник вже молотить  
Сам пшеничний колосок.

*Приходить Півник, несе у мішку зерно.*

Півник

Недалечко я ходив, —  
І зерно вже змолотив.  
Гляньте, млин стоїть навпроти,  
Треба в нім зерно змолоти!

Круть

От була б іще охота  
До млина мішок нести.  
*(Біжить від мішка, перекидається.)*

Верть

І мені щось неохота  
Одному туди іти.  
*(Біжить від мішка, перекидається.)*

Півник

Що ж, нехай вже буде так,  
Сам піду я до млина. *(Звалює мішок на плечі.)*  
Ну й важкенький він однак,  
Пудів два, мабуть, зерна...  
Ку-ку-рі-ку-рі-ку-ку!  
Заколело щось в боку.  
Ще далеко до млина —  
Це ж добрача далина.  
Там я борошно змелю,  
Намелю без кукілю.

*Півник виходить. Круть і Верть співають.*

Помірно

*mp* І довго півника немає, їсти хочеться мені.

*mf* Півник робить, не гуляє, зерно меле у млині.

Так, так, ось так-так, зерно меле у млині.

Так, так, ось так-так, зерно меле у млині.

Круть

Довго Півника немає,  
Їсти хочеться мені.

Верть

Півник робить, не гуляє,  
Зерно меле у млині.

Разом

Так, так, ось так-так,  
Зерно меле у млині.

*На галявину повертається Півник,  
несе борошно у мішку.*

Півник

Я зерно вже намолов,  
Нарубайте тільки дров.

Круть

От була б іще турбота. *(Біжить геть від Півника.)*

Верть

І мені щось неохота. *(Біжить геть від Півника.)*

П і в н и к

Чуєш, Круть, кому кажу:  
Принеси сюди діжу.  
Чуєш, Верть, вернись сюди,  
Принеси скоріш води.

*Мишенята не слухаються Півника,  
дражняться з ним.*

М и ш е н я т а (разом.)

Нам води й діжі не треба,  
Ми не вернемось до тебе.

П і в н и к

Що ж, піду я по діжу,  
Тісто сам я замішу.  
Сам я дровець наколю,  
Сам і пічку затоплю.  
Напечу я пиріжків,  
Пиріжечків і ріжків.

*Іде пекти пиріжки. Мишенята продовжують  
гратися. Півник повертається з мискою пиріжків,  
ставить на стіл. Круть і Верть втягують  
носиками повітря.*

В е р т ь

Чуєш, Круть, чуєш, Круть,  
Пиріжками пахне тут!  
Мабуть, Півник вже напік!  
Гей, побігли через тік!

*Прибігли до столу, повилазили на стільчики,  
потирають лапки, злегка піднімають вишитий  
рушничок, яким накриті пиріжки.*

В е р т ь

Пиріжка мені охота.

К р у т ь

Так і проситься до рота.

*Простягають лапки за пиріжками, та в цю хвилину  
до столу підходить Півник.*

П і в н и к

Гей, мишата, почекайте!  
Ви, як кажуть, місце знайте.  
Щось ви сіли дуже близько.  
Ну, одсуньтєся від миски!  
І подайте голосок:  
Хто знайшов колосок?

В е р т ь (*тихо*)

Ти, Півнику.

П і в н и к

Хто його змолотив?

К р у т ь (*тихо*)

Ти, Півнику.

П і в н и к

Хто на млин зерно одніс?

В е р т ь (*тихо*)

Ти, Півнику.

П і в н и к

Хто назад мішок приніс?

К р у т ь (*тихо*)

Ти, Півнику.

П і в н и к (*голосніше*)

Хто дрова носив?

Хто тісто місив?

Хто піч затопив?

Пиріжечки ліпив?

М и ш е н я т а (*разом, зовсім тихо*)

Все ти, Півнику,

Все ти, Півнику.

*Присоромлені мишенята вилазять із-за столу,  
нахиливши низько голови. Півнику стає їх шкода.*

## П і в н и к

Що ж ви дивитесь додолу?  
Повертайтеся до столу!  
Так і будь, на перший раз  
Я обох прощаю вас.

*Мишенята сідають їсти пиріжки.  
Наївшись, вилазять із-за столу і радісно співають.*

*Мелодія народна*

### Весело



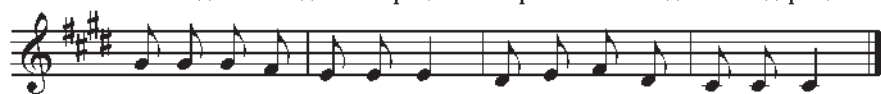
*f* 1. Більше ле-да-рем не бу-ду, я по-ми-ю тут по-су-ду.



По-бі-жу я у тра-ву, там я ві-нич-ків нар-ву.



Я хо-див аж до о-зер-ця і при-ніс во-ди в ві-дер-цях.



На-ру-ба-ю я дро-вець і скла-ду їх у хлі-вець.

### Круть

Більше ледарем не буду,  
Я помию тут посуду.

### Верть

Побіжу я у траву,  
Там я віничків нарву.

### Круть

Я ходив аж до озерця  
І приніс води в відерцях.

### Верть

Нарубаю я дровець  
І складу їх у хлівець.

*Входять ведучі. Півник продовжує  
співати другий куплет.*

П і в н и к

От малята-мишенята,  
Їх тепер і не впізнати:  
Не цураються роботи,  
Все робити їм охота.

Д і в ч и н к а

Це наш Півник молодець —  
Так провчив їх під кінець!

Х л о п ч и к

Посварив їх не дарма —  
Більш в нас ледарів нема!

*Усі разом весело танцюють  
(танець на вибір музичного керівника).*







## Рукавичка

(За мотивами народної казки)

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Вовк  
Дід  
Кабан  
Мишка  
Ведмідь  
Жабка  
Собачка  
Лисичка



Дід. Ох і снігу намело у лісі! Сірко, Сірко, за мною! Не відставай!

Сірко. Гав-гав-гав-гав-гав!

*Дід губить рукавичку.*

Мишка. Ой, рукавичка! Тут я і житиму.

Жабка. А хто, хто у рукавичці живе?

Мишка. Мишка-шкряботушка. А ти хто?

Жабка. Жабка-скрекотушка. Ква-ква. Пусти і мене!

Мишка. Заходь! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,

Разом жить, разом жить.

В рукавичці не тужить,

Не тужить, не тужить!

Зайчик. А хто, хто в цій рукавичці живе?

Мишка. Мишка-шкряботушка.

Ж а б к а. Жабка-скрекотушка. А ти хто?  
З а й ч и к. А я Зайчик-побігайчик. Пустіть і мене!  
Ж а б к а і М и ш к а. Заходь! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,  
Разом жить, разом жить.  
В рукавичці не тужить,  
Не тужить, не тужить.

Л и с и ч к а. А хто, хто в цій рукавичці живе?  
М и ш к а. Мишка-шкряботушка.  
Ж а б к а. Жабка-скрекотушка.  
З а й ч и к. Зайчик-побігайчик. А ти хто?  
Л и с и ч к а. Я Лисичка-сестричка. Пустіть і мене.  
М и ш к а , Ж а б к а , З а й ч и к. Заходь! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,  
Разом жить, разом жить.  
В рукавичці не тужить,  
Не тужить, не тужить.

В о в к. А хто, хто в цій рукавичці живе?  
М и ш к а. Мишка-шкряботушка.  
Ж а б к а. Жабка-скрекотушка.  
З а й ч и к. Зайчик-побігайчик.  
Л и с и ч к а. Лисичка-сестричка. А ти хто?  
В о в к. А я Вовчик-братик. Пустіть і мене!  
З в і р і. Та йди вже! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,  
Разом жить, разом жить.  
В рукавичці не тужить,  
Не тужить, не тужить.

К а б а н. Хро-хро-хро! А хто в цій рукавичці живе?  
М и ш к а. Мишка-шкряботушка.  
Ж а б к а. Жабка-скряботушка.  
З а й ч и к. Зайчик-побігайчик.  
Л и с и ч к а. Лисичка-сестричка.  
В о в к. Вовчик-братик. А ти хто?  
К а б а н. Хро-хро-хро! А я Кабан-іклан. Пустіть і мене!

Звірі. Оце лихо! Хто не набреде, та все в рукавичку!  
Куди ж ти тут улізеш?

Кабан. Та вже влізу, пустіть!

Звірі. Та що вже з тобою робити — йди! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,  
Разом жить, разом жить.  
В рукавичці не тужить,  
Не тужить, не тужить.

Ведмідь. А хто, хто в цій рукавичці?

Мишка. Мишка-шкряботушка.

Жабка. Жабка-скрекотушка.

Зайчик. Зайчик-побігайчик.

Лисичка. Лисичка-сестричка.

Вовк. Вовчик-братик.

Кабан. Кабан-іклан. А ти хто?

Ведмідь. Гу-гу-гу! Як вас багато! А я Ведмідь-набрідь.  
Пустіть і мене!

Звірі. Куди ми тебе пустимо, коли й так тісно?

Ведмідь. Та якось будемо.

Звірі. Та вже йди, тільки скраечку! *(Співають.)*

Як нам добре разом жить,  
Разом жить, разом жить.  
Рукавичка вже тріщить,  
Вже тріщить, вже тріщить.

*Заходить дід.*

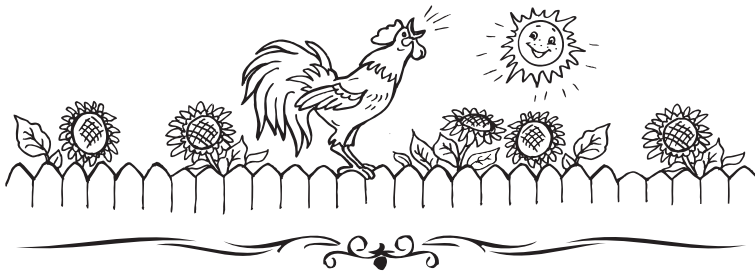
Дід. А де ж моя рукавичка? Треба повернутись, пошукати, бо знову баба буде лаятись. Сірко, Сірко, шукай рукавичку!

Сірко. Гав-гав-гав! Ти дивись: не встиг дід загубити рукавичку, а лісові звірі вже й поселилися в ній. Ану, геть звідси! Гав-гав-гав!

Звірі. Тікаймо! Тікаймо!

Дід. А от і рукавичка!





## Півник і курочка

(За казкою Н. Забіли)

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Півник  
Білочка  
Курочка  
Лисичка  
Зайчик  
Вовк



*Виходять півник і курочка*

Півник і Курочка. Добрий день, діти!

Півник. Я — Півник-мандрівник.

Курочка. А я — Курочка-чубарочка.

Півник. Жили ми у своїй хатинці мирно і тихо, ніколи не знали лиха. Та тільки набридло нам вдома сидіти, от і пішли ми мандрувати по світу.

Курочка. Так гарно-гарно в зеленім гаї. Навколо вітерець куці колихає.

Півник. Поглянь, яке зелене листячко. А між ним і ягідка, як червоне намистечко.

Курочка

Півник-когутик,  
Зламай мені прутик,  
З зеленими листками,  
Зі смачними ягідками.

*З'являється Зайчик.*

З а й ч и к

Хто, хто тут ходить по моему гаї,  
Хто, хто мої кущики ламає?

К у р о ч к а. Ой, хто це?

П і в н и к

Ходімо краще далі.  
Тут якісь звірі живуть небувалі,  
І вуха в них довгі, і самі вони сірі.  
Мабуть, це дуже страшні звірі!

К у р о ч к а. Як гарно-гарно в зеленім гаї! Навколо вітерець кущі колише, м'яка травичка свіжістю дише.

П і в н и к. Поглянь, які тут смачні горішки. Поглянь, яке тут листя зелене.

К у р о ч к а

Ох, мені дуже хочеться їсти.  
Півник-когутик,  
Зламай мені прутик,  
Де листя зеленіше,  
Горішків де рясніше.

Б і л о ч к а

Хто, хто тут ходить по моему лісі?  
Хто гілля ламає на моему горісі?

К у р о ч к а. Ой, хто це?

П і в н и к

Ходімо краще далі.  
Бачиш, які тут звірі зухвалі:  
І вуха в них китицями, і хвіст пухнастий.  
Мабуть, хочуть на нас напасти!

*Ідуть далі.*

К у р о ч к а. Поглянь, яка тут м'яка травичка, а на деревах які кислички.

Півник-когутик,  
Зламай мені прутик,  
Хоч би невеличкий,  
Хоч би дві кислички.

## П і в н и к

Ой ні, не треба дерев ламати.  
Бачиш — тут під деревами хата.  
Може, тут звірі ще лютіші?  
Краще далі ходімо, хутчіше!

Курочка. Півнику-когутику, я дуже голодна. Ми вже багато ходили сьогодні.

От якби я кисличок поїла,  
Я б тоді зразу набралася сили.

П і в н и к. Та вже їж. Але й мені залиш.

*З-за кущів виглядає лисичка, облизується.  
Виходить. Півник і курочка злякалися лисички.*

## Л и с и ч к а

Не бійтеся, любі! Я добра лисичка.  
Куштуйте, прошу, мої кислички.  
Та заходьте в мою гостину,  
В мою хорошу, малу хатину.  
Є в мене ягоди й горішки.  
У вас, напевно, стомились ніжки,  
Бо ви довгенько йшли по гаю,  
А я давно вже на вас чекаю.

## К у р о ч к а

Ходімо, справді, бо я стомилася.  
Бачиш, яка вона хороша та мила!

## Л и с и ч к а

Відпочивайте, друзі, як слід. (*В інший бік.*)  
Це ж мені буде добрий обід.  
От піду я по вовка-сусіда,  
Щоб запросити його до обіду.

## Б і л о ч к а

Зайчику, зайчику! Швидше сюди!  
Півника й курочку рятуймо з біди.  
Хитра лисиця завела їх до себе.

Зайчик. Ну, так рятувати їх треба! Тікайте звідси!

Півник. Чого ж тікати? Тут дуже добре!

Зайчик. Ти, Півнику-мандрівнику, занадто хоробрий.  
Хіба ти не знаєш цієї лисиці?

П і в н и к

Та що ти? Лисичка хороша та мила.  
Та й моя Чубарочка ще не відпочила.

Б і л о ч к а

Тікайте швидше з цього кубла,  
Бо ця лисиця страшенно зла.  
Вона й хитра, вона й хижа,  
Вона зараз вас обох заріже.

З а й ч и к

Вона вас ласкою підманула,  
А сама пішла, ще й двері замкнула.

Б і л о ч к а

Ой, я чую: лисиця йде,  
Вона й вовка сюди веде.  
А Вовк-розбійник,  
Страшений та хижий,  
Іде й радіє, що буде їжа.

П і в н и к

Що ж робити? Як же тікати?  
Ми не можемо вийти з хати.

К у р о ч к а. Тепер загинемо все одно!

З а й ч и к. Вилазьте швидше у вікно.

*Білочка і зайчик допомагають півнику  
і курочці вилізти у вікно.*

Б і л о ч к а. Тепер нехай вас лисиця шукає, хоч як шука-  
тиме — не відшукає!

*Звірі зникають. Входять вовк і лисиця.*

Л и с и ч к а

Та де ж вони? В хатці нікого нема,  
А я ж їх добре замкнула сама.  
Втекли негідники — пропав і слід.

В о в к. Пропав і слід — пропав і обід!

Л и с и ч к а

Та вони не встигли втекти далеко,  
Нам наздогнати їх дуже легко.  
Бери хутчій свій гострий ніж,  
Мерщій біжимо за ними вслід!

С о б а к а . Гав-гав-гав!

А де тут вовк з лисицею?      А куля — влучна й метка.  
Мій хазяїн іде з рушницею.      Еге! Я бачу в траві сліди!  
В нього вірна і міцна рука,      Гав-гав! Хазяїне, іди-но сюди!

*Вовк та лисиця тремтять і тікають.  
Виходять півник, курочка, білочка, зайчик.*

В с і

В гаю, гаю зеленому,  
Страшенно хижа й зла,  
Лисичка під кисличкою  
В хатиночці жила.

П і в н и к і К у р о ч к а

Вона зуміла ласкою  
В хатинку заманить,  
Щоб Півника-мандрівника  
І Курочку убить.

Б і л о ч к а і З а й ч и к

Ішов стрілець з рушницею  
По лісі навпростець,  
І вовкові з лисицею  
Прийшов тепер кінець.

В с і

Співать, радіти, гратися  
Ми будемо усі.  
Не треба нам боятися  
Ні вовка, ні лисиці.

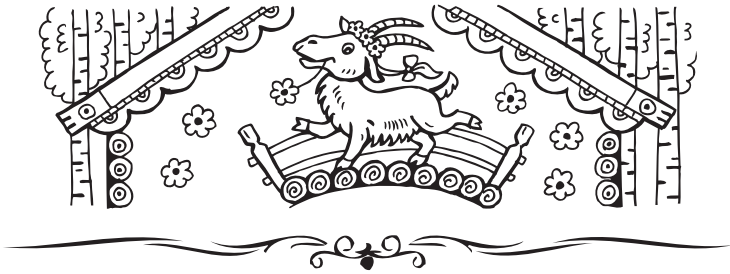
П і в н и к і К у р о ч к а

Із білочкою й зайчиком  
Ми будемо дружить.  
І в хатці під кисличкою  
Нам дуже добре жить.

В с і

І ви до нас в хатиночку  
Приходьте в добрий час.  
Ми радо привітаємо  
Усіх, хто любить нас!





## Коза-Дереза

(За мотивами російської народної казки)

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Дід  
Баба  
Коза  
Зайчик  
Ведмідь  
Вовк  
Лисичка  
Бджілка



Дід. Доброго дня, діти! Я — дід Панас.

Баба. А я — баба Оришка.

Дід. Бабо, купімо собі козу.

Баба. Коза — це ж дуже добре!

*За ширмою з'являється коза.*

Коза. Ме-е-е-е!

Дід. Бабо, жени козу пасти.

Баба. Жену, жену.

*Баба виходить, коза зникає. Через деякий час коза з'являється, а баба виходить наперед ширми.*

Дід

Кізонько моя мила, кізонько моя люба,  
Чи ти їла, чи ти пила?

Коза

Ні, дідусю, не їла я, не пила.  
Бігла через місточок,

Вхопила кленовий листочок.  
Бігла через гребельку,  
Вхопила водиці крапельку.  
Тільки їла, тільки пила.

Дід. Бабо, а йди-но сюди. За те, що недоглянула козу, йди геть! Завтра козу пастиму я.

*Дід іде пасти козу, дає їй пити з відеречка,  
дає зелену травичку. А потім питає:*

Дід

Кізонько моя мила, кізонько моя люба,  
Чи ти їла, чи ти пила?

Коза

Ні, дідусю, не їла я, не пила.  
Бігла через місточок,  
Вхопила кленовий листочок.  
Бігла через гребельку,  
Вхопила водиці крапельку.  
Тільки їла, тільки пила.  
Ме-е-е-е!

Дід. Ах ти, брехлива козо! Через тебе я вигнав бабу з дому! Йди, козо, геть!

*Дід іде. Коза біжить у ліс. Там бачить хатинку.*

Коза. Яка чудова хатинка! Тут я буду жити.

З'являється зайчик.

Зайчик. Хто, хто в моїй хатинці живе?

Коза

Я Коза-Дереза,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету, —  
Тут тобі й смерть!

Зайчик. Ой бідний я, нещасний! Де я подінуся на білому світі?!

*Іде ведмідь.*

Ведмідь. Чого ти, Зайчику-побігайчику, плачеш?

З а й ч и к. Як же мені, Ведмедику, не плакати, коли в моїй хатці сидить звір страшний: рогатий, банькатий, з копитами.

В е д м і д ь. Не плач, я його вижену! Ану, страшний звіре, виходь із хати!

К о з а

Я Коза-Дереза,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету, —  
Тут тобі й смерть!

В е д м і д ь. Не вижену — боюся.

*Ведмідь іде, прибігає вовк.*

В о в к. А чого це ти, Зайчику-побігайчику, плачеш?

З а й ч и к. Як же мені, Вовчику-братуку, не плакати, коли в моїй хатці звір страшний сидить?

В о в к. От я його вижену!

З а й ч и к. Де тобі його вигнати? Тут і ведмідь гнав, та не вигнав.

В о в к. Отже, вижену! А хто, хто в зайчиковій хатці?

К о з а

Я Коза-Дереза,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету, —  
Тут тобі й смерть!

В о в к. Ні, не вижену — боюся.

*Вовк іде, прибігає лисичка.*

Л и с и ч к а. А чого ти, Зайчику-побігайчику, плачеш?

З а й ч и к. Як же мені, Лисичко-сестричко, не плакати, коли в моїй хатці сидить звір страшний: рогатий, банькатий, з копитами.

Л и с и ч к а. От я його вижену!

З а й ч и к. Де тобі, Лисичко-сестричко, його вигнати! Тут і ведмідь гнав, та не вигнав, і вовк гнав — не вигнав, а то ти!

Л и с и ч к а. Отже, вижену! А хто, хто в зайчиковій хатці?

Коза

Я Коза-Дереза,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету, —  
Тут тобі й смерть!

Лисичка. Ні, не вижену — боюся.

*Зайчик гірко плаче.  
Коли це летить бджілка.*

Бджілка. Дз-з-з-з. Зайчику-побігайчику, чого плачеш?  
Дз-з-з-з.

Зайчик. Як же мені не плакати, коли в моїй хатці страшний звір: рогатий, банькатий, з копитами.

Бджілка. Дз-з-з-з. Дуж-ж-ж-же погано. От я його вижену.

Зайчик. Де тобі його вигнати! Тут ведмідь гнав, та не вигнав, і вовк гнав, та не вигнав, і лисиця гнала, та не вигнала, а то ти — маленька бджілка!

Бджілка. Дз-з-з-з. Отже, вижену. А хто, хто у зайчико-вій хатці живе?

Коза

Я Коза-Дереза,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету, —  
Тут тобі й смерть!

Бджілка. А я Бджілка — гостре жало, щоб усіх кривдників кусало.

*Залітає до хатинки і жалить козу.*

Коза. Ме-е-е-е-е! Ме-е-е-е-е! Ме-е-е-е-е! (Тікає з хатинки.)

Зайчик. Дякую тобі, Бджілко, що зарадила моему лихові. Ведмедику! Вовчику! Лисичко! Запрошую всіх до себе на гостину.

*Звірі зникають. Заходить дід.*

Д і д. Бабо, бабо, де ти?

Б а б а. Та тут я, у лісі, біля хатинки.

Д і д. Бабо Оришко, пробач мені. Повірів лихій козі. Вертайся додому.

Б а б а. Ні, не вернуса!

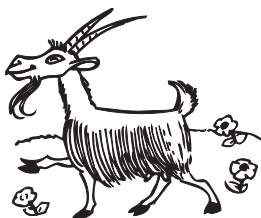
Д і д. Пробач!

Б а б а. Ну, гаразд!

*За ширмою з'являється коза.*

К о з а (*жалібно*). Ме-е-е-е. Діду, бабо, візьміть мене додому. Я буду доброю козою, ніколи більше не буду брехати, буду молочко вам давати.

Д і д і Б а б а. Добре, козо! Пішли додому.





## Пан Коцький

*(За мотивами української народної казки)*

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Зайчик  
Чоловік  
Лисичка  
Кіт  
Ведмідь  
Кабан  
Вовк



Чоловік. От маю kota! Тільки їсть та спить. Старий вже! Навіщо він мені здався? Тільки годуй дурно. Нехай краще в лісі ходить. *(Кидає kota за ширму, той жалібно нявчить.)*

Лисичка. Що ти таке?

Кіт. Я — пан Коцький.

Лисичка. О, пан! То будь мені за чоловіка, а я тобі за жінку буду.

Кіт. Ну що ж, добре. Буду тобі за чоловіка. *(Виходять.)*

*За ширмою з'являється лисичка.*

Лисичка. Ой і чоловік у мене! Так я йому в усьому годжу. Що спіймаю — сама не з'їм, йому несу.

Зайчик. Лисичко-сестричко, прийди я до тебе на досвітки.

Лисичка. Є у мене тепер пан Коцький, то він тебе розірве!

*Лисичка йде.*

Заєць. Вовче! Ведмедю! Кабане! А йдїть-но сюди! Чи чули, що у лисиці є чоловік — пан Коцький! Ох і страшений!

Вовк. А як би нам побачити цього пана?!  
Ведмідь. А зготуймо обід! Я піду по м'ясо, щоб було у борщ.

Кабан. А я піду по буряки і картоплю.

Вовк. А я принесу великий казан та дрова.

Ведмідь. І меду ще принесу на закуску.

Заєць. Хто ж піде кликати на обід пана Коцького?

Ведмідь. Я не побіжу, як доведеться тікати, тому не піду.

Кабан. Я теж неповороткий.

Вовк. А я старий уже і трохи недобачаю.

Заєць. Тільки мені доведеться.

*Звірі бігають з картоплею, буряком, казаном, дровами.  
Входить лисичка. До неї підбігає зайчик.*

Лисичка. А чого ти прийшов?

Заєць. Просили вовк, ведмідь, дикий кабан і я прошу, щоб ти прийшла зі своїм паном Коцьким до нас на обід!

Лисичка. Я з ним прийду, але ви поховайтесь, бо він вас розірве.

Заєць. Вовче! Ведмедю! Кабане!

Звірі (*поприбігали*). Що? Що? Що?

Заєць. Казала лисичка, щоб ми поховалися, бо він як прийде, то всіх розірве.

Ведмідь. Я полізу на дерево. У листі мене не буде видно.

Вовк. Я заховаюся за великий кущ.

Кабан. А я зариюся у хмиз.

Заєць. Куди ж це мені заховатися? Заховаюся у кущі!

*З'являються пан Коцький та Лисичка.  
Пан Коцький накидається на їжу.*

Пан Коцький. Ма-а-а-у-у-у! Ма-а-а-у-у-у! Ма-а-а-у-у-у!

Ведмідь. От вражого батька син, ще йому мало! Це він ще й нас поїсть!

Кабан. Мені так страшно, що аж хвіст тремтить.

Пан Коцький. Бачу щось у хмизі! Миша!!!

*Кіт стрибає на хмиз.*

Кабан. Рятуйте!!! Допоможіть!!! Пан Коцький хоче мене з'їсти.

Пан Коцький (злякано). Ну і миша! Втечу на дерево.

*Пан Коцький лізе на дерево, на якому сидить ведмідь.*

Ведмідь (злякано). Рятуйте! Пан Коцький дереться на дерево! Цей ненажера хоче мене з'їсти!

*Ведмідь лізе на верхочок дерева, не втримується і падає на вовка. Вовк вискакує з кущів, від болю і страху у нього великі очі (дві тенісні кульки на резинці надягаються на мордочку ляльки).*

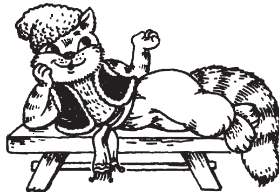
Вовк. Ой-ой-ой-ой! Бідний я! Сердешний! Мало не розчавив мене ведмідь.

Ведмідь. Тікаймо, поки живі!

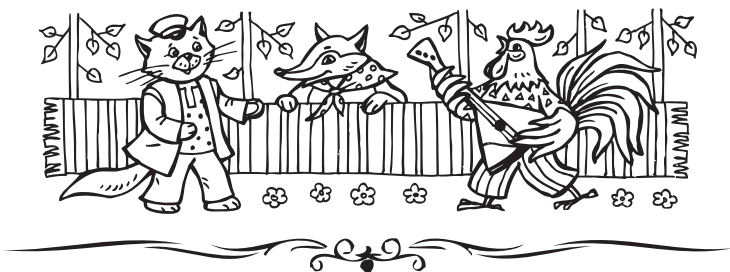
Заєць. Тікати й собі, бо цей пан Коцький — дуже страшний звір!

*З'являються звірі. Тремтять, позахекувалися.*

Звірі. От який малий, а мало нас усіх не поїв!







## Котик, півник і лисиця\*

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Котик  
Півник  
Лисиця



**Попередня робота.** За кілька днів до новорічного свята прочитати дітям казку «Кіт, півник і лисиця» і запросити героїв на ялинку. Намалювати запрошення і «надіслати» їх у ліс. У день свята нагадати дітям, що мають прийти гості і, напевно, першою прийде лисичка.

*За дверима чути: «Ку-ку-рі-ку!»*

Ведуча. А ось і перший гість — півник! (В руках у півника запрошення.)

Півник. Добрий день, діти!

Діти. Добрий день, Півнику!

Півник

Я запрошення дістав,  
До вас на свято поспішав. (Оглядається.)  
Я щасливий і раденький,  
Що не стрів ніде руденьку.

Ведуча. А вона вже теж іде...

Півник (злякано)

Зараз тут мене знайде.  
Що робити? Де сховатись,  
Щоб лисиці не дістатись?

---

\* Переклад з російської Русковолошиної О. І.

Ведуча (*гладить півника*)

Ти не бійся, дорогий,  
І в мішок залізь мерщій!  
Ми не скажемо, де ти,  
І тебе їй не знайти!  
(*Ховає півника в мішок без дна.*)

Ведуча. Діти, це наш секрет, щоб із вас ніхто не видав півника лисиці. Ой, а ось і вона!

Лисиця. Добрий день, діти! З Новим роком!

Діти. З Новим роком, Лисонько!

Лисиця (*показує запрошення*)

Я запрошення дістала,  
На ялинку поспішала.  
Щоб побачити вас, діти,  
І щоб півника зустріти. (*Хитро оглядається.*)

Ведуча. Півник вже давно прибув!

Лисиця

От горластий, обманув.	Покажись мені скоріше,
Довго я його шукала,	Зразу стане веселіше,
Як його я не впіймала?	Ти не думай, що я зла,
Півник мій, півник мій.	Круп тобі я принесла!
Гребінець золотий,	

Півник (*з мішка*)

Знаю я тебе, руденька.  
Ти знайди мене скоренько,  
Ну а потім з твоїх круп  
Я зварю чудовий суп.  
А тепер мене шукай,  
Раз, два, три... Ну, починай!

Лисиця (*хвилюється*). Як же півника знайти?

Ведуча. Не хвилюйся, не тремти! Почекай трошки, ми тобі допоможемо, тільки не підслуховуй, про що ми будемо домовлятися із дітьми. Відійди, будь-ласка, вбік.

*Ведуча радить дітям дуже сильно плескати в долоні, коли лисиця підійде близько до мішка. Вона злякається і розгубиться, а півник побіжить в інше місце.*

Ведуча. Ну, лисичко, починай.

Л и с и ц я (*побачивши мішок*)

Ось мішок якийсь стоїть.

Може, півник в нім сидить?

*Діти плескають у долоні, півник перебігає у хатку,  
лисиця тікає.*

Л и с и ц я. Я думала там півник, а там щось страшне!

В е д у ч а. Шукай, лисонько, шукай!

Л и с и ц я

Стоїть домок чарівний.

Може, в ньому півник мій?

*Діти знову плескають у долоні, лисиця відбігає,  
але підглядає з-за ялинки, бачить, як із хатки вибігає  
півник, і хоче його ввіймати.*

Л и с и ц я. А ось і ти!

П і в н и к. Котику-братику, рятуй!

К о т и к (*грає на барабані*)

Хто це шум такий підняв?

Хто кого тут налякав?

П і в н и к

Котику, іди сюди!

Мене виручи з біди!

К о т и к

Бачиш, друже! Я не раз

Відавав тобі наказ.

Ти не слухав і тікав.

Ти потрапив у біду.

Я й тепер тебе врятую

І лисичку попрошу я:

*(Звертається до лисиці.)*

Півня, лисонько, пусти,

На ялинку відпусти.

Л и с и ц я

Що ти, що ти, котик-брате,

Я не хочу півня взяти,

Нас малята запросили,

Щоб ми разом веселились.

*Котик, півник і лисиця разом танцюють.*

В е д у ч а. А тепер усі разом поведемо хоровод.



**Як півник вигнав лисичку із зайчиково хатки**  
(Інсценізація за мотивами української  
народної казки)

**ДІЙОВІ ОСОБИ**

Зайчик  
Лисичка  
1-й собака  
2-й собака  
Ведмідь  
Бик  
Півник



*На галявині у зимовому лісі стоять дві хатки.  
У луб'яній хатці хазяйнує Зайчик. У крижаній —  
Лисичка. Лисичка й зайчик повиходили на вулицю.  
Зайчик озиряється навкруги і звертається до лисички.*

**Зайчик.** Лиско, Лиско, поглянь скоро вже весна прийде!  
Стрибати, гратися хочеться.

**Лисичка (підходить ближче).** А мені зовсім не весело,  
бо тоді хатка моя крижана розтане. Де я тоді житиму?

**Зайчик.** А ти збудуй собі нову хатку.

**Лисичка.** Не хочу, бо лапки болітимуть і моя пухнаста  
шубка вилиняє від роботи. Дозволь мені краще у тебе ночу-  
вати.

**Зайчик.** Гаразд.

*Уночі пройшов теплий весняний дощик, крижана хатка  
лисички розтанула, і вона оселилась у зайчика.*

*(Зі сцени знімаються задня стінка з зимовим лісом і лисиччина крижана хатка).*

*Ранок. Лисичка виштовхує зайчика з хатки.*

Лисичка. А йди, капосний вуханю, геть звідси! Це моя хатка!

Зайчик *(плаче)*. А куди ж я подінусь?

Лисичка. Мені це байдуже! *(Заходить до хатки і зачиняє двері.)*

Зайчик *(повільно йде дорогою)*. Як же тепер я буду без хатки? Куди йти, у кого шукати допомоги? *(Озирається на всі боки.)* Ось собаки біжать, перейму їх. *(Біжить навперейми собакам.)* Зачекайте, собаки! *(Схлипує.)*

1-й собака. Добрий день, Зайчику.

2-й собака. Чого плачеш, побігайчику?

Зайчик. Лиска з хатинки вигнала. Не маю де голови притулити.

1-й собака. Ми тебе захистимо.

2-й собака. Біжімо до тієї лиски — злякається вона такого гурту і втече. Не відставай, Зайчику!

*Прибігають собаки разом із зайчиком до хатки, гукають.*

1-й собака. Виходь, Лиско, з хатки зайчикової.

2-й собака. Гав-гав, віддай, Лиско, зайчикову хатку.

*Лисичка не виходить, тільки загрозливо подає голос.*

Лисичка. Як вискочу, як упіймаю, вважай, шерсті вже немає!

1-й собака. Бач, яка сердита!

2-й собака. Треба швидше самим звідси тікати. *(Побігли.)*

*Подивився їм услід зайчик сумно, заплакав.*

Зайчик. Злякалися. Звернуся я до ведмедя, він великий і дужий, допоможе вигнати лиску з моєї хатки.

*Йде до лісу, зустрічає ведмедя.*

Ведмідь. Що сталося, Зайчику-побігайчику, чому ти сумний та невеселий?

З а й ч и к. Порятуй мене від лиски. Попросилась переночувати, а потім зовсім вигнала мене з моєї хатки.

В е д м і д ь. Гаразд, веди до тієї хитрунки. (*Підходить із зайчиком до хатки, грізно гукає.*) Гей, Лиско, віддай зайчикові його хатку!

Л и с и ч к а. Як вискочу, як упіймаю, вважай, шерсті вже немає.

*Ведмідь відходить подалі від хатки.*

В е д м і д ь. Бач, яка люта. Не подужаю я її, Зайчику. Повернуся краще до свого лісу. А ти сходи до бика, може, він твоєму горю зарадить.

З а й ч и к. А де ж його знайти?

В е д м і д ь. Він тут недалеко пасеться.

*Подався ведмідь в один бік, а зайчик — в інший.*

*Йде, схлипує. Помітив дорогою бика — заплакав ще дужче.*

Б и к. Не рюмсай, Зайчику, а кажи швидше: чого плачеш?

З а й ч и к. Не хоче лиска своєї хатки будувати, мою забрала. Допоможи повернути її.

Б и к. Заступлюсь за тебе, бо сам не терплю таких ледарів, як лиска. Гайда за мною!

*Підходять до хатки, зупиняються.*

З а й ч и к. Тепер, Лиско, начувайся! Ось бик прийшов. Він тебе зараз вижене з моєї хатки.

Л и с и ч к а (*вигукує з-за дверей*). Як вискочу, як упіймаю, вважай, шерсті вже немає!

Б и к. Ого, диви, яка сердита. Треба триматись подалі від неї, а то й мені буде непереливки. Ні, не буду з нею ворогувати.

З а й ч и к (*розглядається на всі боки*). Що тепер мені робити? Піду світ за очі. (*Повільно йде.*) Ось назустріч півник простує. Може, ще з ним поділитися своєю бідою?

П і в н и к. Ку-ку-рі-ку, Зайчику! Чому такий похнюплений? Хто тебе скривдив? Розкажи, я допоможу тобі.

З а й ч и к (*заплакав*). Лиска вигнала мене з хатки, і тепер я блукаю, бідолашний, по світу. Просив допомогти мені і со-

бак, і ведмедя, і бика, але вони, лишень зачули голос лиски, повтікали. То куди вже тобі з нею змагатися, Півнику?

П і в н и к. Не бійся, Зайчику! Ми ще побачимо, хто кого злякається! Ходімо до неї. (*Зупиняються біля хатки.*) Виходь, Лиско, з хатки, будемо битися!

Л и с и ч к а. Хто там нахваляється, такий сміливий?

П і в н и к. Це я, Півник, прийшов з шаблею.

Л и с и ч к а. Як вискочу, як упіймаю, вважай, шерсті вже немає!

П і в н и к. Не погрожуй, Лиско, бо я тебе не боюсь! Як шаблюкою махну, тобі голову зітну!

Л и с и ч к а (*виходить з хатки*). Не зачіпай мене, Півнику. Віддам хатку зайчику, тільки відпусти.

П і в н и к. Ку-ку-ріку! Йди геть звідси, Лиско!

З а й ч и к (*радісно*). Тікає, тікає лиска, ледь хвоста не загубила. Дякую тобі, Півнику. Заходь у мою хатку, будемо разом жити.

П і в н и к. Що ж, згоден. Будемо жити-поживати, добра наживати.





## Дурне мишеня\*

(Вистава за твором С. Я. Маршака  
для дошкільнят середнього і старшого віку)

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Мишка-мати  
Качка  
Жаба  
Коник  
Киця

Мишеня  
Курочка  
Свинка  
Щука



*Колиска, куцики (з гілочок дерев),  
можна використовувати м'які іграшки,  
а щуку вирізати з картону.*

*Примітка.* Дуже важливо показати Мишеня вередливим, неслухняним, щоб глядачі зрозуміли, до чого призводить вередливість.

*Мишка-мама все робить і говорить спокійно,  
добродушно, благаючи кожного. Дійові особи йдуть  
до колиски під музичний супровід.  
Лісочок, праворуч на передньому плані під куциком  
стоїть колиска, у ньому лежить вередливе  
Мишенятко, а Мишка-мама колише ліжечко і співає.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Спи, маленький,  
Дам тобі шматочок сала,  
Недогарочок свічі.

\*Бібліотека вихователя дитячого садка. — 2000. — № 19–20.



Мишеня (*пищить спросоння*)

Пі-пі-пі!  
Ти співаєш дуже тонко,  
Ти, матусю, не співай,  
Краще няньку пошукай.

*Мишка-мати вибігає наперед, бачить качку  
і запрошує її до мишеняти в гості.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Качко,  
Мишенятко колихати.

Качка (*співає дзвінко*)

Кря-кря-кря!  
Засни, дитинко,  
Після дощичу в саду  
Черв'ячка тобі знайду!  
Кря-кря-кря!

Мишеня (*пищить*)

Пі-пі-пі! Відійди мерщій од ліжка!  
Голосні твої пісні  
Не сподобались мені!

*Мишка-мати вибігла наперед, побачила курку  
і стала її в гості звати.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Курко,  
Мишенятко колихати.

Курочка (*приходить, колише і співає*)

Куд-ку-дак! Куд-ку-дак!  
Спи, Мишатко, засинай,  
Свою маму поважай.  
Лю-лю-лю, лю-лю-лю!  
Я яйце тобі знесу.

Мишенятко (*роздратовано пищить*)

Пі-пі-пі!  
Одійди мерщій од ліжка,  
Бо повчальні ці пісні  
Не сподобались мені.

*Мишка-мати вибігла наперед, побачила жабу  
і стала її в гості звати.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Жабо,  
Мишенятко колихати.

Жабка (*скаче до ліжечка, колише і співає*)

Ква-ква-ква!  
Спи, Мишатко — сіра лапка.  
Дам тобі я комара.  
Чуєш? Спатоньки пора.

Мишеня (*пищить*)

Пі-пі-пі! Одійди мерщій од ліжка,  
Бо нудні твої пісні  
Не сподобались мені!

*Мишка-мати вибігає наперед, бачить свинку  
і кличе її до мишеняти в гості.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Свинко,  
Мишенятко колихати.

Свинка (*співає хрипло*)

Хро-хро-хро!  
Засни, дитинко!  
Спи, дурненьке! Лю-лю-лю!  
Я морквиночку куплю.

Мишеня (*пищить*)

Пі-пі-пі! Одійди мерщій од ліжка!  
Дуже хриплі ці пісні  
Не сподобались мені.

*Мишка-мати вибігає наперед,  
бачить коника і гукає його.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, дядьку Коник,  
Мишенятко колихати.

Коник (*іде і співає*)

I-gi-gi! I-gi-gi!  
Зараз плакати покинь,

Я для тебе, молодця,  
Дам свіженького сінця!

Мишеня (*пищить*)

Пі-пі-пі! Одійди мерщій од ліжка,  
Бо страшні твої пісні  
Не сподобались мені.

*Вибігає Мишка-мати, стала Щуку в гості звати.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Щуко,  
Мишенятко колихати.

Щука (*співає, та не чути ані звука*)

Б'ється, б'ється так і сяк,  
Не співається ніяк.

Мишеня (*пищить*)

Пі-пі-пі! Одійди мерщій од ліжка!  
Дуже тихі ці пісні  
Не сподобались мені.

*Вибігає Мишка-мати, стала Кицю в гості звати.*

Мишка-мати

Пі-пі-пі! Ви приходьте, тітко Кицю,  
Мишенятко колихати.

Киця (*співає нишком*)

Няв-няв! Ляжеш в ліжку,  
Треба спати! Лю-лю-лю!  
Я дитиноньку присплю.

Мишеня

Ти співаєш дуже мило,  
От хороші ці пісні!  
Заспівай-но ще мені!

Киця. Няв, няв!

*Витягує Мишенятко з ліжечка і зникає.*

Мишка-мати. Пі-пі-пі!

*Прибігає, дивиться на ліжечко, під ліжечко,  
втирає свої очі і, схлипуючи, каже:*

А мого Мишенятка вже немає. (*Плаче і зникає.*)

## Казка про розумне мишеня

*С. Маршак*

Мишеня зловила кішка  
І співа: — Не бійсь, малишко.  
У kota і мишки в льох  
Підем гратися удвох!

Мишеня перелякалось,  
В кішки хижої спиталось:  
— Хто ж з тобою так гуля?  
Мама нам не дозволя.

— Мур-мур-мур,— муркоче кішка,—  
Та пограйся ти хоч трішки.  
Мишенятко каже: — Ні.  
Щось не хочеться мені.

Може б, ми й погрались трішки,  
Тільки хай я буду кішка.  
А що кішка ти, забудь —  
Зараз мишкою побудь!

Засміялась кішка Мурка:  
— Ой ти, сіра-сіра шкурка!  
Як тебе не назовуть,  
Мишці кішкою не будь...

Мишенятко каже: — Мурко,  
Йди, пограємось у жмурки!  
Очі хусткою закрий  
І лови мене мерщій.

Зав'язала очі кішка,  
Визира з-під хустки нишком —  
Дасть відбігти їй від лап,  
Потім знову мишку — хап!

Мишенятко каже: — Кішко,  
Вже болять у мене ніжки!  
Дай, прошу тебе, на мить  
Прилягти і відпочить.

— Ну гаразд, — муркоче кішка, —  
Відпочинь, коротконіжко.  
Будем гратись, а затим  
Я тебе любенько з'їм!

Кішці — сміх, малому ж — гірко,  
Та в тину знайшлася дірка.  
Миттю в дірку навмання  
Шасть! — і зникло мишеня.

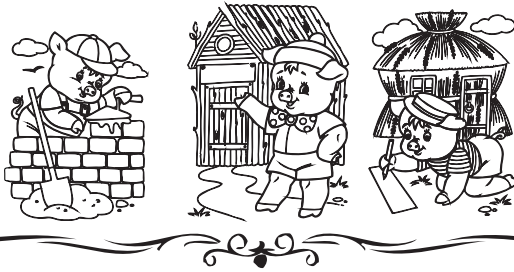
Навкруги шукає кішка:  
— Няв-няв-няв, а де ти, мишко? —  
А воно: — Не клич дарма,  
Де було — тепер нема!

Цілу ніч сова шукала,  
Ранком бачити не стала,  
Сіла стомлена на дуб  
І очима — луп та луп.

Мишеня ж умило рильце  
Без водиці і без мильця  
І пішло шукать свій дім —  
Там татусь і мама в нім.

Йшло, ішло, зійшло на гірку  
І внизу впізнало нірку.  
От зраділа мишка-мати!  
Ну малого обіймати!

А брати без передишки  
З ним ганяють в кішки-мишки.



## Троє поросят\*

### ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча

Поросята:

Ніф-Ніф, Нуф-Нуф, Наф-Наф

Вовк



Ведуча. Жили на білому світі троє маленьких веселих поросят. Цілими днями вони бігали, стрибали, грілися на сонечку та весело співали. (*Музика № 1*).

Аж ось настала осінь. Сонце гріло все менше, сірі хмари заповнили небо.

Наф-Наф (*прокинувшись вранці і глянувши на небо*). Ой-ой-ой! Як холодно... Пора, братики, подумати про зиму. Я весь тремчу від холоду, так можна застудитися. Збудуймо разом дім і будемо зимувати під теплим дахом.

Ніф-Ніф. А коли нам гратися?

Нуф-Нуф. А коли стрибати?

*Поросята співають (музика № 2).*

Наф-Наф. Ви як хочете, а я почну будувати вже зараз.

*Поросятко співає (музика № 3).*

Ведуча. З кожним днем ставало все холодніше. Але Ніф-Ніф і Нуф-Нуф не квапилися. Вони й думати не хотіли про роботу. Бавилися і гралися собі з ранку до вечора, і так щодня. І лише тоді, коли велика калюжа почала вкривати-

---

\* \* Н. Горбенко. Музична казка «Троє поросят», за мотивами англійської казки. // Дошкільна освіта № 48 (576), грудень, 2010.

ся кригою, лінивці брати взялися нарешті за роботу. Ось Ніф-Ніф. Бачите, як він працює? І співає (*музика № 4*).

Ведуча. Ось так наспівуючи, Ніф-Ніф попрямував до брата Нуф-Нуфа, що неподалік теж розгорнув своє будівництво. Складаючи свою хатинку, він наспівував пісеньку (*музика № 5*).

Ведуча. Не встиг Нуф-Нуф доспівати свою пісеньку, як із-за куща вибіг Ніф-Ніф.

Ніф - Ніф. От і твій будиночок готовий! Я ж казав, що ми швидко впораємось із цією справою. Біжімо до Наф-Нафа, побачимо, який будиночок вийшов у нього.

Ведуча. Ось так стрибаючи та бавлячись, поросята побігли до братика. А Наф-Наф уже кілька днів був зайнятий будівництвом. Спочатку він склав проект свого будинку, заздалегідь подбавши про його зручність та надійність. Він наносив каміння, намісив глини і, не поспішаючи, втілював свій план у життя. У нього був чудовий настрій і він наспівував пісеньку (*музика № 6*).

Ніф - Ніф. Що це ти будуєш? Це будиночок для поросяти чи фортеця?

Наф - Наф. Так, будиночок поросяти повинен бути фортецею.

Нуф - Нуф. А чи не збираєшся ти з ким-небудь воювати? Ха-ха-ха!

Наф - Наф. Воювати не збираюсь, але вовка боюсь. Тому й будую так, щоб будиночок був мені надійним захистом.

Ніф - Ніф. Ха-ха-ха! Подивіться, як він боїться вовка!

Нуф - Нуф. Він боїться, що його з'їдять!

Ніф - Ніф. Які тут можуть бути вовки!

Нуф - Нуф. Ніяких вовків немає! Він просто боягуз!

*Поросята співають (музика № 7).*

Ведуча. Поросята хотіли подражнити Наф-Нафа, але той навіть не обернувся, а продовжував будувати свій дім.

Ніф - Ніф. Пішли, Нуф-Нуфе, нічого нам водитися з боягузом!

Ведуча. І два хоробрих брати пішли гуляти. По дорозі вони співали, танцювали і, проходячи лісом, навіть не здогадувалися, що розбудили вовка, який дрімав під деревом.

Ну ф - Ну ф. Ну які тут можуть бути вовки?!

Ні ф - Ні ф. Ось як схвачу його за ніс, то буде знати!

Вовк (*причаївшись за деревом*). Гр-р-р...

Поросята. Ой-ой-ой! Ні, це не ми!

Ведуча. Хоробрі поросята так злякалися, що не могли вже ні співати, ні танцювати. Вони тремтіли від страху, а ноги понесли їх лісом подалі від страшного вовка до своїх будиноків. Ніф-Ніф першим добіг до своєї солом'яної хатки і зачинився в ній.

Вовк. Відчини, бо як дмухну на твою соломку, то зразу й піджаришся на ній!

Ні ф - Ні ф. Ой-ой-ой! Боюсь!

*Вовк (дмухаючи): Ф-ф-ф-у-у-у!*

Ведуча. Що тут сталося! Вовк щосили дмухав на будинок Ніф-Ніфа, і той з шелестом розлетівся. А перелякане поросятко щосили побігло до брата Нуф-Нуфа. Ледве поросята встигли зачинитися, як вовк уже був тут як тут.

Вовк. Ага! Ось тепер я з'їм вас обох! Але ні, я передумав. Я не їстиму цих худих поросят. Краще піду додому.

*Вовк співає (музика № 8).*

Ні ф - Ні ф. Ти чув? Він не буде нас їсти. Ми — худі поросята!

Ну ф - Ну ф. Так, він пішов від нашої хатки. Ще й пісню співає. Хай собі іде. А ми теж заспіваємо (*музика №9*).

Ведуча. А вовк і не думав нікуди йти. Він просто відійшов і причаївся. Йому було дуже смішно з того, як він обдурив маленьких довірливих поросят. Щойно поросята заспокоїлися, як вовк одягся в овечу шкуру, підкрався до хатинки і постукав.

Ні ф - Ні ф. Хто там?

Вовк. Це я, бідна маленька овечка. Я відбилася від отари, хочу у вас переночувати!..

Ну ф - Ну ф. Впустити?

Ні ф - Ні ф. Овечку можна впустити. Вона ж не вовк.

Ведуча. Як тільки поросята відчинили двері й побачили вовка, вони дуже злякалися і знову зачинили їх. А вовк дуже розлютився.



*Вовк співає. (музика № 10).*

Ведуча. Вовк так розгнівався, що став дмухати на хатку вдвічі сильніше, ніж у попередній раз. З даху злітало листя, стіни захиталися і розсипалися на дрібні гілочки. А бідні поросята щосили побігли до будиночка брата Наф-Нафа. Вовк їх наздогнав би, якби не спіткнувся і не впав прямо посеред дороги.

*А тим часом поросята добігли до будиночка брата, міцно зачинили двері і з переляку залізли під ліжку.*

*Та Наф-Наф був спокійний. Він сів на стілець, наспівуючи улюблену пісню (музика № 11).*

*Вовк стукає у двері.*

На ф - На ф. Хто там стукає?

Вовк. Відчиняйте, нахаби!

На ф - На ф. І не подумаю!

Вовк. Ах, так! Ну постривайте! Зараз я з'їм вас усіх трьох!

На ф - На ф. А ти спробуй! Спробуй! А я подивлюся, що у тебе вийде.

Ведуча. Спочатку вовк став щосили дмухати на будиночок Наф-Нафа. Потім — трусити двері, гризти зубами стіни, дряпати кігтями вікна. Але нічого в нього не вийшло. Тоді він підняв голову і побачив димар.

Вовк. Ну постривайте, дурні поросята! Зараз ви у мене і затанцюєте, і заспіваєте!

Ведуча. Переповнений злістю вовк заліз на димар і почав по ньому видиратися, щоб потрапити всередину будиночка. Але там на нього чекав хитрий сюрприз, який придумав передбачливий Наф-Наф. Щойно вовк став спускатися димарем униз, Наф-Наф відкрив кришку казана.

На ф - На ф. Ласкаво просимо!

Вовк. Ай-я-яй! Боляче! До лісу! До лісу!

Ведуча. А маленькі поросята відтоді дружно зажили в будиночку, який збудував розумний Наф-Наф.

*Поросята співають (музика № 12).*

Музика № 1. «Пісня поросят»

Весело

The musical score is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a dynamic marking of *f* (forte). The melody is simple and rhythmic, with lyrics in Ukrainian. The score consists of seven lines of music. The first line starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 4/4 time signature. The lyrics are: "1. Ми ве - се - лі по - ро - ся - та, три друж - ки, три друж - ки, вмі - ем ве - се - ло стри - ба - ти я і ти, я і ти. Нас че - ка - є світ ши - ро - кий по - всяк - час, по - всяк - час. сон - це, ра - дість, щи - рі іг - ри — все для нас, все для нас! Раз, два і три! Я, ти і ми! Ра - зом всі друж - ки. Раз, два і три, ра - зом і - ти бу - де - мо зав - жди!" The word "Приспів:" is written above the fifth line of music.

*f*  
1. Ми ве - се - лі по - ро - ся - та, три друж -  
ки, три друж - ки, вмі - ем ве - се - ло стри - ба - ти я і  
ти, я і ти. Нас че - ка - є світ ши - ро - кий по - всяк -  
час, по - всяк - час. сон - це, ра - дість, щи - рі іг - ри — все для  
нас, все для нас! *Приспів:* Раз, два і три! Я, ти і ми!  
Ра - зом всі друж - ки. Раз, два і три,  
ра - зом і - ти бу - де - мо зав - жди!

2. Не страшні мороз чи злива, не біда!  
Попереду днів щасливих череда.  
Хай навічно будуть літні ці деньки.  
Будем гратись і радіти я і ти!

*Приспів.*

Музика № 2. «Перша пісня Ніф-Ніфа і Нуф-Нуфа»

Весело

The musical score is written on a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It consists of six lines of music. The first line begins with a dynamic marking of *f* (forte). The lyrics are written below the notes. The second line has a dynamic marking of *f* (forte). The third line has a dynamic marking of *f* (forte). The fourth line is marked *Приспів:* (Chorus). The fifth and sixth lines are also marked *Приспів:* (Chorus). The lyrics are: 1. Ха-ха-ха-ха! Ха-ха-ха! Теплий дім – це че-пу-ха! Ми спочат-ку по-гу-ля-єм, по-стри-ба-єм, по-спі-ва-єм, ну, а по-тім, а за тим по-бу-ду-єм со-бі дім. Ми по-бі-га-єм ще тріш-ки, тут нав-ко-ло всі до-ріж-ки так зна-йо-мі нам – зна-єш, брат, це й сам! Так зна-йо-мі нам – зна-єш, брат, це й сам!

2. Ха-ха-ха-ха! Ха-ха-ха!  
Ох, весела ж чехарда,  
М'ячик — теж важка робота:  
Сам не піде у ворота.  
Ми спочатку гол заб'єм,  
Потім будувать почнем!

*Приспів.*

Музика № 3. «Перша пісня Наф-Нафа»

Помірно

*mf* 1. Ось ло - па - та, цвях, ру - ба - нок, мо - ло - ток. Все пот -  
ріб - но, про - ра - ху - ю ко - жен крок. Для бу -  
дин - ку скон - стру - ю - ю хит - рий план: не - до -  
ступ - ний бу - де він у - сім вов - кам.

*Приспів:*  
Ха - та із цег - ли - це фор - те - ця, а не дім.  
Ха - та із цег - ли - справж - ний за - хист від вов - ків.  
Ха - та із цег - ли - то теп - ло пе - ре - ду - сім.  
Ха - та із цег - ли - це на - дій - но, яс - но всім!

2. В моїм домі буде піч, на ній — казан,  
Я не видам свій розумний, хитрий план.  
Знаю добре я характер тих вовків:  
Виглядають поросят вони доккіл.

*Приспів.*

3. Мій будинок — як фортеця цегляна,  
Поросяті не страшна у нім зима.  
Погуляти зможу я в наступний рік,  
Для роботи я від братиків утік.

*Приспів.*

Музика № 4. «Пісня Ніф-Ніфа»

Помірно

The image shows a musical score for a song. It consists of six staves of music in a 4/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first staff begins with a dynamic marking of *mf*. The lyrics are written below the notes. The score includes a main melody and a chorus section marked 'Приспів:'. The lyrics are in Ukrainian and describe a person gathering straw and building a warm hut.

*mf* 1. На-зби - ра - ю я со-лом-ки тут і там, по-бу-  
ду - ю теп - лу хат - ку со - бі сам. Я не  
бу - ду дов - го ду - ма-ти про те, що важ -  
ке і що ве-ли - ке та міц - не. Хат-ка мо-я  
гар-на та-ка, ве-се - лі - ю я! Хат-ка мо-я —  
ра-дість яс - на, це ка - жу вам я!

2. А соломка і легенька, і м'яка,  
Поросяті до вподоби лиш така  
Тиха хатка, не велика й не мала,  
Головне, аби тепленькою була.

*Приспів.*

3. Я поставлю в ній і крісло, і стілець,  
Будівництву моему прийшов кінець.  
Мені тепло, й це для мене головне,  
Поросятко я розумне, хоч й мале.

*Приспів.*

Музика № 5. «Пісня Нуф-Нуфа»

Весело

The musical score is written on six staves in a 4/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is in a major mode. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a dynamic marking of *mf*. The lyrics are: 1. Я не хо-чу бу-ду-ва-ти із со - ло-ми, бо від не - і, від со - ло - ми, біль - ше вто-ми. По - бу - ду - ю сво - ю хат - ку з гі - ло - чок, на - зби - ра - ю, по - скла - да - ю — і мов - чок... *Приспів:* Ля, ля-ля-ля - ля! Хат - ка із гіл-ля. Ля, ля-ля-ля, ля - ля-ля! Гор-дість ти не - чу - ва - на мо - я!

2. Хай побачать мої братики гладенькі,  
Що я майстер на всі руки, хоч маленький.  
Я умію все робити до пуття,  
З гілочок будинок — це вам не сміття!

*Приспів.*

3. Мій будиночок гостинний і привітний,  
Він чистенький і охайний, дуже світлий.  
Будував його я цілий божий день,  
А тепер в ньому співатиму пісень.

*Приспів.*

Музика № 6. «Друга пісня Наф-Нафа»

Помірно

The musical score is written in a single system with five staves. It begins with a treble clef, a common time signature (C), and a mezzo-forte (mf) dynamic marking. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The lyrics are written below the notes, with some words underlined. A 'Prisniv' (Chorus) section is indicated by a bracket above the notes on the third staff. The score ends with a double bar line.

*mf* 1. Я ста - ран-ний, без-до-ган-ний, не лі - ни-вий, дім бу -  
ду-ю із ка-мін-ня що є си-ли. По-бу - ду-ю я бу-ди-но-чок міц-  
*Присів:*  
ний, щоб у ньо-го не проб-равсь вов-чись-ко злий. У по-ро-сят-ка  
ма-є бу-ти хат-ка, як міц-на фор - те - ця. Щоб в по-ро-сят-ка  
не бу-ло і гад - ки, що вовк про - кра - деть - ся.

2. Ось ці двері я із дуба змайстрував,  
Я три дні у них гвіздочки забивав.  
І заціпку із заліза я склепав.  
Знайте, друзі, що мені не до забав!

*Присів.*

3. Щоб зима холодна, люта не злякала,  
Я будинок змайстрував не як попало.  
Все продумав і нічого не забув,  
Що надійність головне — я це збагнув!

*Присів.*

Музика № 7. «Друга пісня Ніф-Ніфа і Нуф-Нуфа»

Весело



*f* 1. Не страш-ний нам вовк ста-рий, вовкста-рий, вовкста-рий!



Де жи-веш, вов-чись - ко злий, вов - чик злий, вов - чик злий?

*Приспів:*



Тра - ля - ля, тра - ля - ля, не бо - ю - ся вов - ка я!



Тра - ля - ля, тра - ля - ля, не бо - ю - ся вов - ка я!

2. Може, там ти за кущем,  
За кущем, за кущем?  
Нам на душу зводиш щем,  
Дивний щем, дурний щем!

*Приспів.*

3. Не боюся вовка я,  
Вовка я, вовка я!  
Вовк — страшилка вже стара,  
Ой стара! Так, стара!

*Приспів.*



Музика № 8. «Перша пісня вовка»

Помірно

The musical score is written on five staves in a single system. It begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature (C). The first staff starts with a 'tr' marking. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes. The piece concludes with a double bar line.

1. По - ро - ся - та ці ма - лі і дур - нень - кі, про - те,  
ма - буть, во - ни ду - же смач - нень - кі. Об - ду -  
ри - ти їх - не тре - ба ду - мок, бо ж на те я, бо ж на  
те я, бо ж на те я - справж - ні - сін - ь - кий вовк. Бо ж на  
те я, бо ж на те я, бо ж на те я - справж - ні - сін - ь - кий вовк!

2. Біля хатки я піду погуляю,  
Квіточок там і грибів назбираю,  
З поросятток я зварю собі борщ,  
Треба їсти, треба їсти,  
Треба їсти, ти хоч чи не хоч.
3. Як у гості я піду до лисиці,  
Поросятинка нам буде в мисці.  
Поласуємо із лискою ми,  
Бо ж на те ми, бо ж на те ми,  
Бо ж на те ми із нею куми.

Музика № 9. «Третя пісня Ніф-Ніфа і Нуф-Нуфа»

Весело

*f* 1. Ми від - важ - ні по - ро - ся - та Ніф та Нуф, від вов -  
чись - ка за - ли - шив - ся лег - кий дух! Він ні -  
ко - ли не прий - де у - же до нас, ой, я -  
кий ве - се - лий цей чу - до - вий час! *Приспів:* Ми - по - ро - сят - ка,  
не ху - де - нят - ка, вов - ка не впус - ти - ли на по - ріг.  
Друж - ні, ве - се - лі, стри - ба - єм до сте - лі.  
Вовк! Пе - ре - мог - ти ти нас не зміг!

2. Разом ми у гарній хатці Ніф та Нуф,  
Як нам радісно погратись, прямо ух!  
І худенькими ніхто нас не назве,  
Те вовчисько хоч і зле, зате дурне!

*Приспів.*

Музика № 10. «Друга пісня вовка»

Помірно

The musical score is written on a single treble clef staff in a 4/4 time signature. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is marked with a dynamic of *mf*. The lyrics are written below the staff, with some words in italics. A section of the score is marked 'Приспів:'.

*mf* 1. По - стри - вай - те, ле - же - бо - ки, прий - де  
час, я схоп - лю вас і по - їм о - бох за раз. Ви не  
бу - де - те пе - ре - чи - ти ме - ні, не під -  
дасть - ся хи - жий вовк ма - лій сви - ні! Ну, по - стри - вай - те,  
вов - ка че - кай - те, ох, по - ка - ра - ю я вас!  
Ну, по - стри - вай - те і не ті - кай - те, бо на - дій - шов ме - ні час!

2. Зараз хатку вашу в мить одну знесу,  
Навіть гілки я від неї не лишу,  
Не сховаєтесь від мене ви ніде,  
Знайте, дурні, що це вовк до вас іде!

*Приспів.*

Музика № 11. «Третя пісня Наф-Нафа»

Весело

1. Мій бу - ди-но-чок для ме-не вір-ний друг, не зля -  
ка - є ме - не вов - ка хи - жий дух. Дім міц -  
ний, ка - мін - ні сті - ни, вік - на й две - рі з ду - бо - ви - ни,  
не бо - юсь я ні хви - ли - ни, не бо - юсь я ні хви - ли - ни.

2. — Не лінуйтеся, — казав я вам не раз,  
Постарайтеся — і буде все гаразд.  
Для роботи майте днину  
І хвилину для спочину,  
Потім — смійтесь без упину. (Двічі)

Музика № 12. «Заклучна пісня трьох поросят»

Весело

1. Хоч весь світ ти о - бій - деш, кра-ще  
до - му не знай - деш. О - гля - неш - ся, у - сміх -  
неш - ся, до бу - ди - ноч - ка вер - неш - ся. О - гля -



неш-ся, у-сміх-неш-ся. до бу-ди-ноч-ка вер-неш-ся.

2. І ніякий хижий звір  
Не зайде сюди, повір.  
Подружились, помирились,  
Захищатися навчилися.
3. Добрий приклад вам від нас:  
Будьте дружні повсякчас.  
Разом грайтеся, усміхайтесь,  
За порадою звертайтеся.
4. Поросята ми веселі,  
Живемо в одній оселі.  
Якщо зможем — допоможем,  
Хай до нас приходять кожен.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Артемова Л. В. Театр і гра / Л. В. Артемова. — К., 2002. — 291 с.
2. Аматыєва О.П. З дитячого садка — в актори / О.П. Аматыєва // Дитячий садок. — 2004. — №24. — С.2–6.
3. Базовий компонент дошкільної освіти К.: Вид-во МОНМС України, 2012. — 26 с.
4. Богуш А.М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти / А.М. Богуш. — 4-те вид., доопр. і доп. — Х.: Ранок, 2013. — 192 с.
5. Долинна О. Гурткова робота / О. Долинна, О. Низковська // Дошкільне виховання. — 2004. — №8. — С. 8–9.
6. Закон України «Про дошкільну освіту» // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 144. — С. 1–9.
7. Затія-дивоглядія: Як зробити ляльковий театр другом кожної дитини / авт.-упоряд.: О.О. Тимофеева, О. В. Борисенко. — Вид. 2-ге, зі змін. та доп. — Тернопіль: Мандрівець, 2014. — 176 с.: 8 іл.
8. Макарєнко Л. В. Все про театр і дитячу театралізовану діяльність / Л. В. Макарєнко. — К.: Шк. Світ, 2008. — С. 128.
9. Народні перлини для маленької дитини / упоряд. О. Яловська. — Тернопіль: Мандрівець, 2013. — 408 с.
10. Сорокіна Н.Ф. Граємо в ляльковий театр / Н. Ф. Сорокіна // Дошкільне виховання. — 2002. — №6. — С. 61–63.
11. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів / упоряд.: О. М. Байєр, Л. В. Батліна, А. М. Богуш та ін.; наук. керівник акад. А.М. Богуш; за заг. ред. Л. В. Батліної. — Тернопіль: Мандрівець, 2015. — 200 с.
12. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» / Л. В. Калуська. — Тернопіль: Мандрівець, 2014. — 144 с.

13. «Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма» / наук. кер. К. Л. Крутій. — Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2011. — 188 с.

14. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» / Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. — Тернопіль: Мандрівець, 2013. — 72 с.

15. «Грайлик». Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі / О. М. Березіна, О. З. Гніровська, Т. А. Линник. — Тернопіль: Мандрівець, 2014. — 56 с.

16. Весела скарбничка дідуся Сміховика: літературно-художня збірка для читання дітям дошкільного віку / упор. : А. Богущ, І. Попова. — Тернопіль: Мандрівець, 2016. — 272 с. (серія «Бібліотека дошкільника»).

17. Соняшникова читанка: хрестоматія для читання дітям раннього та дошкільного віку / упор. Л. В. Калуська. — Тернопіль: Мандрівець, 2014. — 368 с.

## ЗМІСТ

Вступ .....	3
Чому саме ляльки і театр? .....	3
Розвивальне театральньо-ігрове середовище .....	6
Орієнтовне наповнення театральньо-ігрового середовища .....	6
Театр ляльок ( <i>Поради дорослим щодо його організації</i> ) .....	7
Облаштування театру ляльок ( <i>Ширми, декорації, ляльки</i> ) .....	8
Підготовка до вистави .....	14
Театральна абетка (предметний показчик) .....	18
Готуємося до вистави ( <i>Ігри та вправи для розвитку артикуляційного апарату та моторики пальців рук</i> ) .....	28
Алгоритм підготовки лялькової вистави ( <i>За системою О. Аматыєвої</i> ) .....	33
Заняття 1 .....	33
Заняття 2 .....	33
Заняття 3 .....	34
Заняття 4 .....	34
Орієнтовна документація з організації театральної діяльності в ДНЗ .....	35
<b>Сценарії</b>	
Колосок ( <i>За мотивами народної казки</i> ) .....	38
Рукавичка ( <i>За мотивами народної казки</i> ) .....	48
Півник і курочка ( <i>За казкою Н. Забіли</i> ) .....	51
Коза-Дерева ( <i>За мотивами російської народної казки</i> ) .....	56
Пан Коцький ( <i>За мотивами української народної казки</i> ) ..	61
Котик, півник і лисиця .....	64
Як півник вигнав лисичку із зайчикової хатки ( <i>Інсценізація за мотивами української народної казки</i> ) .....	67
Дурне мишеня ( <i>Вистава за твором С. Я. Маршака для дошкільнят середнього і старшого віку</i> ) .....	71
Казка про розумне мишеня ( <i>С. Маршак</i> ) .....	75
Троє поросят .....	77
Література .....	93



Навчальне видання

Серія «Сучасна дошкільна освіта»

**ТЕАТР ЛЯЛЬОК**

**Тимофеева Ольга Олександрівна**

Провідний редактор *Г. Ю. Рогінська*

Верстка *В. В. Лукашова*

Коректор *Н. В. Красна*

О134102У Підписано до друку 28.12.2016.

Формат 60×90/16. Папір друкарський.

Гарнітура Шкільна. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 6,0.

ТОВ Видавництво «Ранок».

Свідоцтво ДК № 5212 від 22.09.2016.

61071 Харків, вул. Кібальчича, 27, к. 135.

Для листів: 61145 Харків, вул. Космічна, 21а

E-mail: office@ranok.com.ua

Тел. (057) 701-11-22, 719-48-65,

тел./факс (057) 719-58-67.

Житомирі – (0412) 41-27-95, 44-81-82;

Львові – (032) 244-14-36;

Миколаєві і Одесі – (048) 737-46-54;

Черкасах – (0472) 51-22-51, 36-72-14;

Чернігові – (0462) 62-27-43.

E-mail: commerce@ranok.com.ua.

З питань реалізації звертатися за тел.:  
у Харкові – (057) 727-70-80, 727-70-77;

Києві – (044) 599-14-53, 377-73-23;

Білій Церкві – (04563) 3-38-90;

Вінниці – (0432) 55-61-10, 27-70-08;

Дніпрі – (056) 785-01-74, 789-06-24;

«Книга поштою»: 61051, Харків, вул. Котельниківська, 5

Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73.

E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

**Служба технічної підтримки:**

тел. (057) 719-48-65, (098) 037-54-68

(понеділок-п'ятниця з 10<sup>00</sup> до 18<sup>00</sup>)

E-mail: e-ranok@ukr.net

## Папір, на якому надрукована ця книга,



безпечний для здоров'я  
та повністю  
переробляється



зроблений зі вторинної  
целюлози —  
не постраждало жодне дерево



вибілювався  
без застосування  
хлору

**Разом дбаємо про екологію та здоров'я**

ВИДАВНИЦТВО  
**РАНОК**

## Комплект містить:



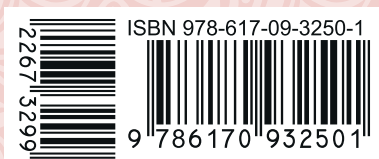
Сценарії  
вистав



Папка  
з викрійками

## Використання комплекту допоможе вихователю:

- 🌸 організувати й провести цікавий театралізований захід;
- 🌸 розвинути в дітей творчі здібності, уяву, фантазію;
- 🌸 прищепити любов до мистецтва;
- 🌸 залучити дітей до пізнання скарбів рідної мови.



ВИДАВНИЦТВО  
**РАНОК**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА  
**УСІ КНИГИ ТУТ!**

🌐 [ranok.com.ua](http://ranok.com.ua)  
✉ [e-ranok.com.ua](mailto:e-ranok.com.ua)  
✉ [pochta@ranok.com.ua](mailto:pochta@ranok.com.ua)  
☎ (057) 727-70-90